

İKİ AYLIK KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT DERGİSİ • 2016 • SAYI: 10

HARUN KEKLİK

YALÇIN YÜCEL • M. NEDİM TEPEBAŞI • FÜSUN BUDAKOĞLU
GÜLÇİN ÇINAR GÖKÇETEPE • MUSTAFA OKUMUŞ • İHSAN YÜCEL • MUSTAFA
ALYAZ • ABDULLAH RASİH • LÜTFİ BİLİR • ŞEVKET BULUT • HİLMİ YAVUZ
TOZLUTEPE • KÜBRA DERYA ZORKUN • GÜL EVİRGİN KILIÇ • HARİKA UFUK
DERYA BAYTON • FİDAN ABBASOVA • İBRAHİM KILINÇ • GÜLNARE İSRAFİL
• HANİFİ YILMAZ • IŞILAY YEŞİLSU • SADULLAH KOCAKURT • HASAN HÜSEYİN
ESENTEPE • GÜNİZ DEMİRCİ • CEMAL ƏSƏDULLAQIZI • AHMET MUHİP DIRANAS

İKİ AYLIK
KÜLTÜR EDEBİYAT
VE
SANAT DERGİSİ

ISSN: 2149-1682

Sayı: 10

Sahibi:

Ebrar Vakfı adına
M. Nedim Tepebaşı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Yılmaz Akçakale

Genel Yayın Yönetmeni:

Yalçın Yücel

Yayın Kurulu:

Yalçın Yücel
M. Nedim Tepebaşı
Hacı Ali Özturan

Sanat Danışmanı:

M. Nejat Karpuzoğlu

Kapak Resmi:

Harun Keklik

Dizgi-Tasarım:

Mehmet Aksoy

Adres:

Mimar Sinan Mahallesi
Bediüzzaman Bulvarı
Hamle Sitesi A Blok Kat:1
Kahramanmaraş

İletişim:

M. Nedim Tepebaşı
nedim.tepebasi@hotmail.com
0542 635 7728

Yalçın Yücel:

0533 636 4513
0536 659 7999
yalcinyuc@gmail.com
Posta Kutusu: 15-K. Maraş
www.yalcinyucel.com

Usare Dergisi Temsilcileri

Harika UfukAdana
İhsan YücelTekirdağ
Murqozov Kenan Aydın ...Azerbaycan
Gülçin Çınar GökçetepeAnkara
İbrahim Kılınçİstanbul
Fusun BudakoğluBursa
Güniz Demirciİzmir
Figen Meltem HiçyılmazTrabzon

Basım Yeri:

yilmaz
ticaret matbaası
sürekli form testi

Adres:

İsmetpaşa Mahallesi Dedezade
Caddesi No:8/B
KAHRAMANMARAŞ
Tel.: 0.344 224 15 15

İÇİNDEKİLER

Yalçın Yücel.....Türkçem, Sözcüklerimin Günüşiği.....Deneme.....	1-4
M. Nedim TepebaşıSevmek ve Sevmemek.....Deneme.....	5-6
Fusun BudakoğluGelişin Güller Vardiyası.....Şiir.....	7
Gülçin Çınar GökçetepeKim Darıldı ki..... Şiir.....	8
Mustafa Okumuş.....Tepkilerimizi Önyargılardan Arındırabiliyor muyuz?.....Deneme.....	9
Van Gogh.....Resim.....	10
İhsan Yücel.....Aşk Dediğin.....Deneme.....	11
Mustafa Alyaz.....Harflere Binmek.....Deneme.....	12-13
Abdullah Rasih.....Gölgesinde Büyüdüm.....Şiir.....	14
Lütfi Bilir.....Ben Gidersem.....Şiir.....	15
Şevket Bulut.....Odacı Mehmet Efendi.....Öykü.....	17-20
Hilmi Yavuz Tozlutepe.....Bir Başka Bugün.....Şiir.....	21
Kübra Derya Zorkun.....Düş.....Şiir.....	22
Gül Evirgen Kılıç.....İçimde Soluyor Dudakların.....Şiir.....	23
Picasso.....Resim.....	24
Harika Ufuk.....Hoyratlarım.....Şiir.....	25-26
Derya Bayton.....Hiçlik.....Şiir.....	27
Fidan Abbasova.....Bir Zaman Gecenin Karanlığında.....Şiir.....	28
Nasıl Yazıyorlar.....	29-33
İbrahim Kılınç.....Yavru Tavşan.....Öykü.....	34-36
Gülnare İsrail.....Kalbim Su İsteyince.....Şiir.....	37
Hanifi Yılmaz.....Hüzün Topluyorum.....Şiir.....	38
İşlay Yeşilsu.....İkiyüzü.....Şiir.....	39
Sadullah Kocakurt.....Nerededir.....Şiir.....	40
M. Nedim Tepebaşı.....Bir Adım İleride Olanlar..... Öykü.....	41-43
Hasan Hüseyin Esentepe.....Rubailer.....	44
Güniz Demirci.....Ölümler Üşümezmiş.....Şiir.....	45
Cemal Əsədullaqızı.....Ben İşte Buyum.....Şiir.....	46
Yalçın Yücel.....Seni Düşünmek.....Şiir.....	47-48
Ahmet Muhip Dıranas.....Şehrin Üstünden Geçen Bulutlar.....Şiir.....	Arka Kapak İçi

Yazıların yasal sorumluluğu yazarlarına aittir.

Usare Dergisi Ebrar Vakfı Kültür yayınıdır.
Bu dergi ticari amaçla yayınlanmamaktadır.

Dergimiz, elden temin edemeyenlere talepleri doğrultusunda
posta ücretini ödemeleri durumunda adreslerine gönderilir.
Posta ücreti yıllık 50 TL

TÜRKÇEM, SÖZCÜKLERİMİN GÜNIŞIĞI

Dil, bir ulusun var oluşundaki en önemli etkenlerden biridir. Toplumsal yapı içinde kültür ile dil birbirini sıkı sıkıya kucaklar. Her ulus kendine özgü bir dil oluştururken, uygarlıklarını da dilin arkasından koştururlar. Bütün toplumsal olgularda bulunan direnme, karşı koyma gücü dilde de vardır. Dili oluşturan insanlar değildir, toplumdur, toplumun tarihidir. Çocuk doğduğu zaman dili çevresinde her şeyle hazır bulur. Çocuğun yaptığı iş, bu dili değiştirmek değil, olduğu gibi gücü yettiğinde özümsemektir. Dilin toplumsal varlığını açıklayan özelliklerden biri de onun kuşaktan kuşağa eğitim yoluyla geçebilmesidir. Söz kişilerin kendilerine aitken, dil bir toplum malıdır.

Aslında insanın kendisidir dil... Kendimiz yeterli duruma erişmeden dilimiz olgunlaşamaz. Dilimizi güçlendirmek, özgür kılmak istiyorsak, önce kültürümüzü zirveye taşımamız gerekiyor. Sonrasında dilde özleşmenin, gelişme ve değişimin sürme çalışmaları gelecektir. Şilili şair Neruda: “Kendi vücudumuzla dil arasında bir yakınlık ku-

rulmadan yaşam boyu bir dille yaşanamaz” derken ona bir belirginlik ve dokunulmazlık kazandırmaya çalışır. Bu durum Türkçe için de aynı bakış doğrultusundadır. Ozanlar, yazarlar dilde yaşamamızın olanaklarını aradıkça, toplumsal yapı değişim gösterdikçe dilimizin özleşmesi, gelişmesi de durmayacaktır. Bir dilin özgürlüğü, o dilin kendi kuralları içinde, kendi mantıksal gelişim içinde serpilmesine bağlıdır. Olabildiğince öz Türkçe... Erek bu olmalıdır. Başka dilde düşünüp, yazdığınızda, yalnızca o dilin basısına girmiş olmazsınız; kendi ulusal özelliğinizi de yitirirsiniz.

Atatürk’ün bir dil ülküsü vardı: “Türkçeyi yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarmak.” Bu ülküyü gerçekleştirmek için de ülke ölçüsünde bir dil savaşı başlatmıştır. Ulusal özgürlük savaşının uzantısı, tamamlayıcısı olarak nitelendirmiştir bu savaşı. Yabancı sözcüklerin atılmasında, Türkçe’nin unutulmuş ya da halk ağzında yaşamını sürdüren söz değerlerinin kullanım alanına çıkarılmasında devlet örgütlerinin tüm ola-

naklarını kullanmıştır. Son nefesine değin de önderliğini yapmıştır bu dil savaşımının.

Türkçemiz, düşünürken bizi aydınlığa çıkartan bir ışık. Nereye yönelirsek yönelelim, toplumsal var oluşumuzu belirleyen en güçlü silahımızdır dilimiz. “Bak, devrim ne güzel/Barış, ne güzel /Dayanışma, özgürlük.../Hele bağımsızlık/En güzeli, sevgi!/Sev Türkçeni çocuğum,/Dilini sevenleri sev!” Bu satırlarda dile sahip çıkılması için önce onu sevmek gerektiğini ne de güzel vurguluyor Rifat İlgaz. Bugün dilimizin en büyük sorunlarından birisidir ondan uzak düşmek, ona sarılamamak. Ne Arapça, Farsça sözcükler, ne de dil değişimini belleklerine koymak istemeyenler büyük bir engel değildir dil için. Asıl önemli konu dilin yalnızlığıdır. Dilimiz kendi aydınlık yolunu bilimin ışığında çizerken toplumsal değişimin en güçlü belirleyicisi saydığımız bilimin, dilimizde sözcüklerini oluşturmak tek uğraşımız olmalıdır. Anadilini sevmek bilincinin toplumun her kesiminde gelişim göstermesi için gerçek bir Türk gibi düşünüp, devrim göstermek gerekir. Son günlerde toplumda uyanan dil sevgisinin kınıltılarını işyeri isimlerinde ki değişikliklerden de görebiliriz: Otel: Konak, barınak. Sigorta: Güven. Büfe: Uğrak. Buzdolabı: Soğutucu...

Her dil bir kurallar dizgesidir... Ne var ki hiçbir dil, kurallarının bütünlüğü ve uygulamada ki başarısı açısından, Türkçe ile yanrışamaz. Türk dilini inceleyen Batlı bilginler dilimizdeki kural üstünlüğünü övgü ile anlatırlar. Ünlü İngiliz bilgini Max Müller (1823- 1900)dilbilim yapıtında şöyle diyor: “Türkçeyi söyleyip yazmak için en ufak bir istek beslenmemiş olsa dahi, bir Türkçe grameri okumak bile gerçek bir zevktir. Kiplerlerdeki hünerli tarz, bütün çekimlerde etkin olan karşılaştırma, şekillerde baştanbaşa görülen bir saydamlık, dilde parıldayan insan zekâsının bu görkemli gücünü duyanla-

rı hayrete düşürmekten geri kalmaz. (...) bu öyle bir gramerdir ki, bir billur kovan içinde bal peteklerinin oluşunu nasıl seyredebilirsek onda da düşüncenin iç oluşlarını öyle seyredebiliriz.” Başka bir doğucu bilgin Jean Deny Türkçe hakkında: “İnsan bu dilin yüce bir bilim akademyası tartışmalarından çıkmış olduğu görüşüne düşmüş olabilir” demişti. Büyük filozof Konfüçyüs’ün dil üzerine düşünceleri sanırım dilin bir toplumdaki önemini çok yönlü olarak sergiler önümüze: “Dil kusurlu olursa, sözcükler düşüncüyü iyi anlatamaz. Düşünce iyi anlatılmazsa, yapılması gereken şeyler doğru yapılamaz. Ödevler gereği gibi yapılmazsa, töre ve kültür bozulur. Töre ve kültür bozulursa, adalet yanlış yola sapar. Adalet yoldan çıkarsa şaşkınlık içine düşen halk, ne yapacağını, işin nereye varacağını bilmez. İşte bunun içindir ki hiçbir şey dil kadar önemli değildir.”

Türkçe, dilbilgisi yönünden büyük bir zenginlik ortaya koyarken bir papatyanın beyaz bakışı gibidir. Eskinin kaynaklarına bakıldığı zaman çoğu kelimelerin günümüzde kullanılan kelimelerle kucaklaştığı görülür. Sevmek fiilinden bu ekle türemiş sevik sözcüğü sevilen, sevgili anlamlarına kullanılmıştır. Divan-ü Lügat-it Türk’teki örneklerse daha belirgindir: Sevik nenğ(sevilen şey), beni taba ne elük(Bizim tarafa nasıl geldin), keçting yazı kerik(geçtin geniş yazılar), kırklar edhiz bedük(yüksek büyük kırlar)...gibi. Dilimizin geçmişine dayanan, sağduyusuna uyan, doğru ve soylu türetmelere candan bağlanmak gerek. Gelecek kuşakların dilcileri, kural dışı türetme ve bileştirmeleri gördükçe kuşağımızın görüşünde ve anlayışındaki aksaklığa şaşacaklardır.

Yazın insanları nice doruklara erıştirdi dilimizi. Bir nakış gibi işleyip zenginleştirdiler. Anlaşmanın, özüne kavuşmanın yanında gökçek Türkçemiz her geçen günle bir düşünce dili olma gücü de kazanmaktadır.

Oluşturulan Türkçe terim sözlükleri özü yansıttığı için hem bizleri hem de Türkçemizi gönendirmektedir. Kısacası, dilimizin anlatım gücü gün geçtikçe artıp, yerine oturmaktadır.

Sözlü ve yazılı anlatımın temel yapı taşı sözcüklerdir. Çünkü sözcükler kavramların seslenişidir. Sözcüklerin ses ve anlam bağlantısı, birbirleriyle ilintili anlam salkımları oluşturması da değişik bilimlerin tartıştığı sofrasına bile yansımıştır. İnsanoğlunun doğadaki varlıkları ayırma, isimlendirme gereksinimiyle sözcüklerin doğumu da gerçekleşmiştir. Buradaki ilk ana koşul, sözcüğün ses ve anlam olarak toplum tarafından benimsenmesidir. Dilde yenileşmenin getirdiği yeni sözcükler üzerindeki tartışılmanın sürüp gitmesi, sözcüklerdeki özelliklerin anlaşılmasından doğmaktadır. Yabancı sözcüklerin eteğine yapışma gerçeği dilin özüne gidiş yollarını kapama ve ulaşımı bulanıklaştırmadan başka bir şey olmayıp bu isteklerinde doğal bir sonucudur bir yerde. Tümcelerimin başında da değindiğim gibi iletişim sözcüklerle kurulur, sözcüklerle biçimlenir. Bu biçimleniş ana dilin söz değerlerine yaslandırılmazsa iletişimde açıklıkta sağlanamaz. Bir kişinin yarattığı olarak ortaya çıkan sözcük dil örgüsünde kendine yer arar. Yer bulup tutunabilirse örgüye bir düğümle katılır. Yoksa unutulur. Ömer Asım Aksoy ve Nurullah Ataç gibi dil ustalarının dilimize kazandırdığı birçok sözcükse çoğumuz tarafından bilinmektedir. Aslında her sözcüğün bir öyküsü vardır demek, sanırım daha doğru olacak. Bilimdeki hızlı değişim ve gelişim çok sayıda yeni sözcüklerin ortaya çıkmasına da yol açar. Türkçe bilim dilinde ise, yoğun araştırma çabaları yanı sıra sürekli bir yabancı terim aktarımı ve bunların kolayca yerleşmesi olayını açık bir şekilde görmekteyiz. Örneğin tıp alanında öğrencilere verilen tümceler genellikle ya-

bancı kelimelerden oluşuyor ve kolay kolay da söküp atlamıyor. Bu olgunun tarihsel, siyasal, ekonomik birçok nedenleri tartışılabilir. Ama kökeninde ne yatarsa yatsın, ortaya çıkan bu durum kabul edilebilir görünümünü taşımaz. Burada ortaya çıkan gerçek elbette çok acıdır. Çağlar boyu uzun bir geçmişi, özgün bir dili olan ve tarihe damgasını vurmuş köklü bir ulusun bilim adamları, kimlik oluşumu ile dil arasındaki sıkı bağın bilincine ne yazık ki yeterince varamamışlardır. Sözcükler dizgesi yaşamı aşkın yüreği kuşatması gibi sarar. Bu aşk ancak öze ulaşırsa yaşamla sözcüğün evliliği gerçekleşir.

Neden kimileri yabancı kökenli sözcükleri kullanmaktan kaçınmıyor da, kimileri kaçınıyor? Onların bu tutumlarını yönlendiren etkenler yalnızca bireysel midir? Dil duyarlılığı, anadili sevme bilinci kimilerinde uyanmıştır, kimilerinde ise derin bir uyku tatlılığıyla sürer. Acaba bireylerin yetişimleri, eğitim ve öğretimleriyle ilgili bir durum mudur? Özleştirme akımının düşünsel yapısını saptarken Türkçe düşünmeyi sağlama, düşünmeyi eğitim kucağına yatırma ilkesinden yola çıkılması gerekir. Kişinin öz diline önem vermesi, ona özen göstermesi, eski dil-yeni dil kavgasının çok ötesinde bir sorundur. Dilin olmadığı yerde, düşünceye de yer yoktur. Her dil, kendi yapısının, kendi biçiminin özelliklerine göre davranır, Türkçenin, yabancı kökenli sözcüklerden arınması, kendi öz değerleriyle kucaklaşması, söz birliğimizdeki bir değişim olarak görülmemeli. Söylenirken bile zorluk çekilen bu Batı kaynaklı sözcüklerden bir kaçını Türkçesi ile birlikte vermek, gerçeği de gösterecektir: Avantaj (Fransızca): Yarar, çıkar, üstünlük. Dejenerasyon (Latince): Soysuzlaşma, yozlaşma. Diksiyon (Latince): Söylem. Dikte (Latince): Yazdırım. Norm (Latince): Ölçü. Rezervasyon (Latince): Yer ayırtım.

Veto (Latince): Olmaz. Alarm (Latince): Uyandın. Antoloji (Yunanca): Seçki. Avukat (Fransızca): Savunman. Randevu (Fransızca): Buluşum...

Türkçemizdeki sorun, her şeyden önce kültürel varlığımız ve düşünsel yapımızdan kaynaklanır. Türkçenin soylu dil ustası Yunus Emre yalınlığı ve içtenliği önererek dilin ustaca kullanılmasını ister. Bu kullanımda, düşünce ve duyguların özlüce, etkili bir biçimde yansıtılmasını belirtir. Daha yıllar öncesinde kendi özünde büyüklük gösteren Yunus'tan ders çıkarmamız gerekmez mi acaba? O'nun sesi öz Türkçenin ışığıdır. Halktan aldığı halka vermiş, söz dağarcığını halkın söz değerleri üzerine kurmuş ve geliştirmiştir Yunus. Şiirlerinde genelde öz Türkçe sözcükler boy atıp serpilmişlerdir. Örnekleyecek olursak: Ağmak, anmak, arı, sayrı, esrimek, kez, değin, konuk, tanık, yön, yönelmek, nesne, donatmak, yalın, esenleşmek, sevi, yerinmek, yedmek, düş, tutsaklık, us, ayrıksı, bezemek, dek, kaygı, üleşmek... gibi. Yunus, Arapça ve Farsçayı da kullanır. Çünkü Yunus Farsçadan Türkçeye geçiş döneminin ozanıdır. Sözgelimi bir şiirinde sözün gücünü şöyle açıklar: "Söz ola kese savaşı/ söz ola kestire başı"

"Türk demek dil demektir. Ulus olmanın çok belirgin niteliklerinden birisi dildir. Türk ulusundanım diyen insanlar her şeyden önce ve mutlaka Türkçe konuşmalıdır. Türkçe konuşmayan bir insan Türk kültüründen ve Türk toplumundan olduğunu ileri sürerse buna inanmak doğru olmaz." (Atatürk) "Dilimizin Türkçe, Arapça ve Farsçanın bir bileşimi olduğu söyleniyorsa da, bu bileşim, bazı başka dillerde olduğu gibi bir çeşit kimyasal bileşim değildir. Dilimizde kullanılan Arapça ve Farsça sözcükler her zaman bir yabancı olarak durur; bütünüyle dilimize karışmamış, dilimizin kurallarına, söylenişlerine asla uymamış, yabancılıklarını koru-

muşlardır. Bunun için, ne zaman istersek, bu yabancı sözcükleri atarak, dilimizi tertemiz etmek elimizdedir." (Şemseddin Sami-1880)

"Başka dile uymaz annenin sesi,/ Her sözün ararsan vardır Türkçesi." (Ziya Gökalp)

"Bu dil ağzımda annemin sütüdür." (Yahya Kemal Beyatlı)

"Kendi haline bırakılan bir dil ne sadeleşebilir, ne özleşebilir, ne de zenginleşebilir." (Peyami Safa- 1952)

"Dil bir medeniyet olayıdır. Bir medeniyetin kurduğu dil, başka bir medeniyetin düşündüklerini söyleyemez, yetmez onu söylemeğe. Bir ulus medeniyetini değiştirdi mi, dilini de değiştirmek zorundadır. (Nurullah Ataç-1951)

"Türkçem, benim ses bayrağım." (Fazıl Hüsnü Dağlarca)

"Bugün gibi hatırımda/İlk gün, ilk ders, ilk hece/Şiirler yazmak için öğrendiğim güzel Türkçe." (Ziya Osman Saba)

Elbet, sevenler, savunanlar bu kadar değil: Etem Ütük, Ahmet Köklügiller, Emin Özdemir, H.Hüsnü Cırıtlı, Tahir Nejat Gencan, Agah Sırrı Levend, Muzaffer Uyguner, Nurullah Ataç, Ahmet Özer, Selim İleri, Şevket Yücel gibi daha birçok yazın insanlarımız Türkçe üzerine yazdıkları yazılarla güzel Türkçemize yakın dost oluvermişler. Türkçemizle birlikte aşmışlar yüce dağları... Yazın yaşamımızın sözcük askerleri onlar... Yarınlarımızın günüşıkları...Selam olsun sözcüklerinizin alın terine...

Anayasa diyor ki, "Türkiye Devleti, ülkesi ve ulusuyla bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir." Ötesi yok!..

SEVMEK VE SEVMEMEK

Bazı kelimeler, yerinde ve doğru kullanılsa da içeriği çoğu zaman düşünülmez bile; sevmek ve sevmemek gibi. Elle tutulmayan, ölçü cinsinden hacimleri olmayan, insanlar arasında farklı algılanan gizemli iki kelime bunlar. Ne var ki görmek ve anlamak istenilirse, sadece bunlar bile gerçeği anlamaya ve kabullenmeye götürür insanı.

Bu iki kelimedenden biri saygının, diğeri saygısızlığın ifadesi gibi görünse de temelde ikisi de saygıdan beslenmektedir, ya da ben böyle anlıyorum.

İnsan, neden sever, ya da neden sevmez, bunu bir düşünmek gerek.

Yapılan her işin bir sebebi olmalı değil mi? Diğer bazı canlılarda farklı olsa da insandaki sevgi veya sevgisizliğin bir sebebi vardır kuşkusuz; bunlardan, doğru dayanağı olanların bir değeri vardır, diğerlerinin ise çok da bir değeri yoktur, bu da kişinin değer algısına göre değişir tabi. Bir değeri olabilmesi için kelimenin her ikisi de hislere değil bir temelle dayanmalıdır, eğer böyle olmazsa, insan olmanın diğer canlılardan farklılığı anlamını bulmamış olmaz mı?

Bir sebebe dayanmayan sevgi; tutkudur sadece diyorum, bu, neden böyle anlaşılmasın da adına sevgi ya da aşk denir? Kimsenin sevgisine de aşkına da sözüm yok, sadece

işin doğru anlaşılması ve doğru ifade edilmesi bakımından söylüyorum bunları, kimsenin tepki vermesi de gerekmez, kendim anladığım şekliyle söylüyorum bunu. Doğru bir dayanağı olmayan sevgi de sahibinde değerlidir mutlaka, ama o köleleştiğini bilmez.

Aynı dayanaktan bakarsak; sevgisizlik yani nefret, kırgınlık değilse başka nedir peki? Bu yüzden olsa gerek, İslam inancına göre sevmenin ve sevmemenin Allah rızası için olması, böyle olduğunda değerli sayılması. İtirazın kalıplaşmış ifadesiyle; “Buna Allah’ı karıştıрма!” diyenler çıkabilir. Hayır, bu karıştırmame meselesi değil, konuyu açıklığa kavuşturma çabasıydım sadece!

Eğer yol gösterilmese, elinden tutan olmasa, insanlar arasından tökezleyebilenler olabilir en hafifinden. Yüce Yaratıcı, “Dinde zorlama yoktur!” beyanı ile insana saygınlık kazandırırken, diğer taraftan da onlar için yaşam kuralları koyması, hareketlerine sınırlar çizmesi, ona olan sevgisinden başka bir şey midir sizce? Yani insana eziyet dokunmasına rızası, haydi biraz ileri gideyim tahammülü yoktur Allah’ın. Buna itiraz edenler, O’nun sevgisindeki aşırılığa mı tahammül edememekteyirler, anlamak, anlatmak ve yorumlamak bir zor ki!

Ölçülü olamayanlar, sevgide olduğu gibi

sevmemekte de yanlışla düşebilirler. Söyledim ya; geçerli bir dayanağı olmayan sevgi, sevgi değildir, sevgisizlik de sevmemek değildir. Elbette farklı anlayanlar olabilir, bunu bir dayatma olarak söylemiyorum.

Sevmek, sevdiği kişinin yaptıklarını onaylamak, kabullenmek ya da varsa yanlış davranışlarını düzeltmek, bunu yaparken de gelebilecek tepkilere tahammül etmek, her şart ve durumda sevdiğini yanında tutmak veya onun yanında olmaktır. Ya da karşısına gönlünü açmak, orada barındırmak, üşütmemek, sarıp sarmalamaktır. “Seviyorum” denilen karşı cinsten kişinin, sadece bedenine ve simasına gösterilen her dereceden ilgi; ya tutku ya da vurgunluktur, bence bu sevgi değildir. Bu durumda olanların, “seviyorum” dediği kişinin, kendisi açısından veya gerçekten tahammül edilemeyecek davranışları olduğunda her şeyin devrilip dökülmesi bu yüzden değil midir? Bunu yapana; “Hani sen seviyordun!” denilmez mi?

Sevmemek, yapılanları uygun görmemek, onaylamamaksa bu neye göre olacaktır? Bunun da bir ölçüsü olmalı değil midir? Elbet-

te olmalıdır, yoksa nerede ki her şahsa göre farklı bir değerlendirme ortaya çıkar ki bu da karmaşaya sebep olabilir.

Sevdiğinin sevmediğine karşı sevgisizlik göstermek ya sevgidir ya da tutsaklıktır. Bu sevgisizliğin doğru bir dayanağı varsa bu sevgidir, yoksa köleliktir. Kişisel olarak ya da meşru, doğru bir dayanağı olmadan bir davranışı dışlamak, doğru ve isabetli değildir.

Bir de sevilmemesi gerekenleri sevmemek de sevmektir bir başka deyişle. Sevilmemesi gerekenleri sevmek, sevilmesi gerekeni sevmemekse sevginin hatırına gönülde yer bile ayırmamaktır.

Sevgi; bağlılıksa, bu da bilinçli olmalıdır. Sevilmeyenler ya da sevilmemesi gerekenler de öyledir yani bu da bilinçli olmalıdır. Yoksa menfi bir durumu söz konusu olmayan bir cisim ya da varlığa karşı sevgisizlik haksızlık olur, hakaret olabilir.

Sevilenler, zararlı olanlardan, zararı dokunacak olanlardan olmamalıdır, böyle olmadığında da müspet olanlara sevgisizlik olur.

Sevmekte de sevmemekte de keyfilik olmamalıdır.

USARE DERGİSİ

10.SAYISINA KATKILARI

DOLAYISIYLA

FİNAL EĞİTİM KURUMLARINA

TEŞEKKÜR EDERİZ.

Fusun Budakoğlu

KAR BEYAZINDA ÜŞÜMEK

Tam da seni düşünürken
Bir ışık süzülüyor pencereden
Nereden çıktı bu beyaz kelebek derken
Dışarda kar yağıyor lapa lapa

Tam da seni düşünürken
Parmaklarım üşüyor camlarda
Nasıl da sevimsiz
Kar, yaşlı bir yüz gibi soğuk

Bu beyaz kelebekler
Çöküşecekler nere varsa
Ve fısıltılı bir gecede yıldızlar
Perde arkasında sahne almayı bekleyecekler

Tam da seni düşünürken
Kar beyazı bir ses bölüyor geceyi
Bir saat çalıyor, bölüyor geceyi bıçak gibi
Yatma zamanı artık, kar gibi soğuk yatakta

Gülçin Çınar Gökçetepe

KİM DARILDI Kİ

Ortancalar açmadılar bu yıl
Neyi sevmедiler, çıkaramadım
Tam da sevdikleri yerdі durdukları
Güneşse aynı ışıklarla düşerken üstlerine

Oysa menekşeler cıvı cıvıllar
Çocuklar gibi şen çıkıyor sesleri
Bir gün sulamasam
Onların da asılır yüzleri, sarkar dudakları

Toprak desen Aşık Veysel'in sazından
Ve dokunurken güneşin elleri
Kumrular konuşur dalların ucunda
Duvar üstlerine tırmanırken bütün gözler

Ortancalarım
Renkli kelebekleri yüreğın
Neden öksüz bıraktılar ki?
Açsalarđ böyle mi olurdu günlerim?

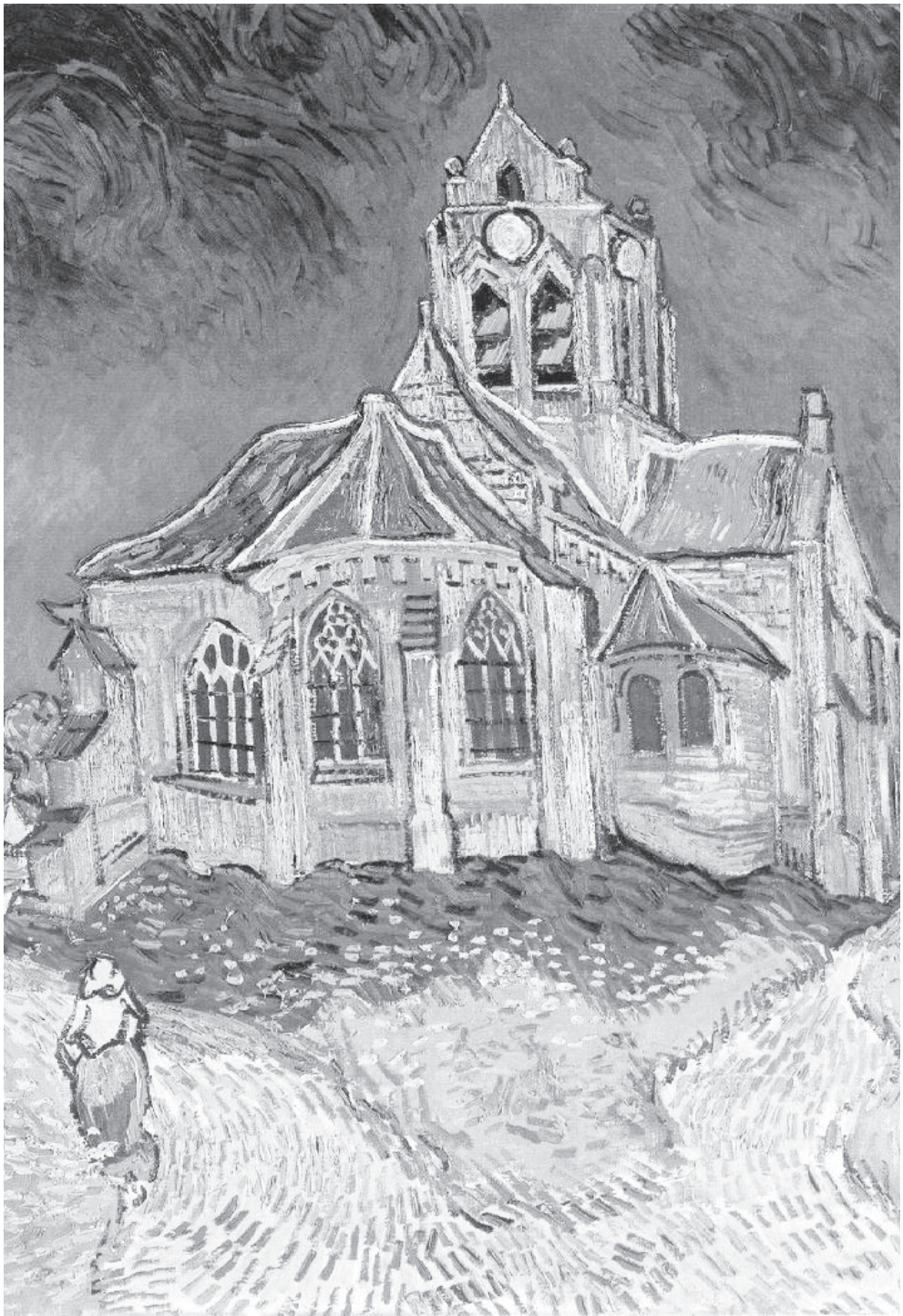
TEPKİLERİMİZİ ÖNYARGILARDAN ARINDIRABİLİYOR MUYUZ?

Ne zaman dışa dönük bir objede tepkilerim yoğunlaşmaya başlasa, kendimi frenleme gereği duyarım. Aklın penceresine koşar, kendimi zamanın sabrına bırakırım. Bilirim ki böyle anlarda zaman en etkili otayıcıdır. Çok geçmez duygusallığımın kara bulutları dağılır, fırtına diner, güneş yeniden doğar; yüreğim aydınlanır, ısınır. Bana kendimi sorgulama, gerçeği bulma, kabullenme fırsatı verir. Öncelikle tepkimin oluşumunda benim ne kusurlarım olduğunda yoğunlaşıyorum. İçeride dönük bir algılamadan yola çıktığımda kendi kusurlarım ayan-beyan çıkar ortaya. O zaman haksızlığımı anlar, tepkilerimi yumuşatırım. Yetmezse özür dilerim. Çünkü özür dilemenin bir zaaf olmadığına, aksine, bir erdem olduğuna inanırım. Bu da beni çok rahatlatır. Benlik duygusunu ezmenin, doğruyu- hakkı, hak sahibine telim etmenin hazzını duyar, mutluluğunu yaşarım.

İnsanın öncelikle kendisiyle, sonra da çevresiyle barışması ne güzel bir erdemdir değil mi? Kuşkusuz bu davranışın kendi tekelinde olduğunu söyleyemem, söylemem de doğru olmaz. Çoğumuz yapar, benimser ve de isteriz bunu. Vicdanımızda iyi bir yargılama bizi bu gerçeğe götürür-götürmesine de bunu uygulama istencimizi kullanabiliyor muyuz? İşte sorun burada. Bunu aştığımız zaman kuşlar gibi hafifleriz elbette. Ne var ki çoğu zaman içimizdeki benlik canavarı gelenekselliğin olumsuzluğu ile işbirliği yapar, itirafın, doğruyu yüreklice söylemenin, hakkı telsim etmenin yolunu keser. Bu nedenle ikilemin çıkmazından bir türlü sıyrılamayız,

pis gururumuza yenik düşeriz. Bir yanı gurur, diğer yanı erdem olan çift kişilik bizi hepten mutsuz eder. Çünkü onları bir arada barındırmayız. Yüreğimizi ezen yükten kurtulma iradesini gösterememek çok kötü elbette. Bizi, belki de yeni doluluklara yeni tepkilerle sürükleyecek öz benliğimizdeki savaştan utkuyla çıkmamızı engelleyecek, yüreğimizi ezecektir, bu saklamacılık.

İnsan yüreği kire oldukça duyarlıdır. Kir bir kez pasa dönüşmeye görsün çürütür yüreğimizi, katılaştırır bizi. Yürek işlevsizleşirse hepten karanlıkta kalırız. Yolumuzu-yordamımızı bulamayız. Rotasız bir gemi, serseri bir mayına döneriz. Bizi aklımızın, yüreğimizin sesine uymaktan, gerçeğe güzele sahip çıkmaktan alıkoyan nedir? Bana göre sorunun altında ağırlıklı olarak çevreden, aileden aldığımız olumsuz çağ dışı geleneksel ve toplumsal değerler vardır: Küçük düşme, ayıplanma, kınanma korkusu. Oysa kendi içimizdeki özgün duyguları, yargıları baskı altında tutmak, kendimizi inkâr etmek daha mı kolaydır? Bence değildir. Benlik duygularımızın ölçütleri içinde kaldığımız sürece, aslında olumlu çevrenin gözünde büyümek daha da küçülürüz. İnsanoğlu gerçeklere, iyiye, güzele, doğruya nedenli aklın pencesinden, sevginin gözlüğüyle bakabiliyor, sahip çıkabiliyorsa o denli insan, o denli çağdaş ve saygındır bence. Bir bunu anlayabilsek, yaşam anlam ve kalite kazanır, demeye çalışıyorum. Benlik tabularımız hiçbir zaman gerçeği uzun vadede örtemez. Bizi erdemlere taşıyamaz diye düşünüyorum.

Van Gogh

AŞK DEDIĞİN

Aşk, dünya edebiyatında, her çağda işlenmiş, üzerinde en çok kalem oynatılmış konulardan biri. Gelgelelim, en değme yazarlar, en kılı kırk yaran ozanlar bile, onun gizemini çözebilmiş değiller bence.

Ne denli derinlere inseler, ne denli enikonu irdeleseler de, aşkın o bilmecemsi gizine erişebilmiş oldukları söylenemez doğrusu. İşte, böylesine karmaşık, tılsımlı işlendikçe dal budak salıp yeni yeni uçlar veren bir kavramdır aşk.

Bilindikçe, derinlikli gizlerine inildikçe şaşırtıcı, irkiltici hallerine tanık olursunuz onun. En çok da, kadında belirginleşir bu durum. Kadının doğası, kendine özgü karmaşası, şaşırtıcı ve değişken yapısı anlaşılmadıkça; kadın ruhu, en uzak köşelerine kadar aydınlatılmadıkça, aşk, kalıcılığını sürdürmektedir sanırım.

Biliriz ki, bilinmeyenler, ulaşılmayanlar, kanıksanmamış gerçeklikle bizlere çekici ve yaratıcı gelirler. İlgilerimiz tutkulu, yoğun ve derin olurlar. İşte, aşkın şahlanması, ilerleyişi bundandır.

Aşk, yalnızca karşı cinse duyulan, yoğun ve ateşli tutkular değildir kuşkusuz. Bunun ötesinde, sevilen bir nesnenin, bir varlığın özüne inmek, ona katışmak, bütünleşmektir. Kıvılcımlı bir sevgi salınımıdır. Kendini aşmak, bir başka varlığa ulaşmaktır. Taşmayanlar, kendilerine biçilen sınırlı bir alanda mumyalaşanlar, büyük aşklar yaratamazlar. Niçin? Çünkü duyguları, düşünleri, istemleri kelepçelenmiştir onların. Yaptırımcı değerlerin buyruğuna girmişlerdir. Özgürlük arayışları hasarlıdır.

Aşk dediğin, tüm evreni kucaklayabilme- li, genişleyip yayılmalı, çember çember içine almalıdır her şeyi. Sevilesi, tapılası sevgi özneleri yaratmalıdır o. Dar alanlara sıkışıp kalmış aşklar, birden parlayıp sönen kibrit

alevlerini andırırlar. Bir çalılık ömürleri vardır onların.

Dünyada her şeye şaşarak bakabilmeli insan. Şaşmak, sarsılmak yeni gerçekliklere taşıyacaktır onu. Varlığın özüne daldıracaktır. İlgisi nesnesini boyu boyunca tanıyacaktır. Biliriz ki, tanımadan, dokunmadan olanca derinliğiyle yaşanmadan, hiçbir şey sevilesi olmaz. Sığ, derinliksiz, sıradan ve basmakalıp yaşanır her şey.

Aşksız bir insan üşütücüdür. Soğuk duygular demir atmıştır yüreğine. Yalnızlık ve kimsesizlik sarmıştır her yanını. Kendini yeniden var edemez. Sıcak bakışların, ılık gülüşlerin, okşayıcı sözcüklerin uçurucu büyüsünü duyumsayamaz. Karanlık bir denizde soluksuz kalmış gibidir o.

Çağımızdaki oluşumlar, paranın ön plana geçişi, gündelik yaşamın dur durak koşuşturmaları, aşkı hırpaladı, örseledi. Yaralı bir kuşa döndü aşk. Kırgın, küskün, incinik bir çocuk gibi şimdi. Onulmaz yaralar taşıyor ruhunda.

Sıradan, düzayak bir insanın, aşkları da sıradandır; kabuk aşklardır bunlar. Çarçabuk kömürleşirler, Tıkız, güdük ve sığdırlar. Bir günlük yaşayıp ölen böcekleri çağırıştırırlar. Büyük aşkları yaşayanlar, büyük, yüce ruhlardır. Beyniniz zenginleştikçe, yüreğiniz inceldikçe aşklarınız da soylu ve insancıl olacaktır. Düşleri, düşlemleri geniş olmayanların, yürekleri kuru beyinleri dar olur.

İnsan varlığında patlamalar yapan, olanca şiddetiyle depremler yaratan bu tutuklu duygu, onun varoluş kıvancı, yaşamaktan duyduğu sevinci olmalı derim. Aşkın özgürleşmesi, insanı insanlaştırır, yaşamı güzelleştirir. Dirimlidir; capcanlı duygularla, yaşam dolu coşkularla dolup taşar tüm varlığı. Onu, dar dünyasından çıkarır, alıp sonsuzluğa savurur.

HARFLERE BİNMEK

Bu kadar ucuza başka yolculuk yapamazsınız!

İyi bir yazar olmak... Şiiri şairane kütller halinde insanın evi haline getirebilmek. Öykü, deneme derken soluksuz okunan romanlarda kaybolmak. Okumak ve yazmak; okuduğunu hayata kebekler kanadından çiçeklerin dilinde sunmak. Yaşamayı ince zarif dokunuşlar ile dilden kalbe doldurmayı düşlemek.

Bu kitabı okuyan insan katil olamaz derken; kitabın insanlığa armağanı olan yaradılışına dönüşünü sağlamak. Dilin üslubunu kurmak, eski kurma saatler gibi. Yenilemek daima ömrünü ve yeni kelimeler katmak yenilenen kalbin odacıklarına.

İletişim kurmak, şiirin dünyasından kalplere uzanan yolculukta şarkılar söylemek. Şarkılara eşlik eden yüreklerin dilinden anlamak ve hediyeler bırakmak gözbebeklerine. Gülümsemeleri yakalamak, aşkın ateşini yeniden yakmak, muhabbetin tadını yeniden yudumlatmak ve yolculuğa koyulmaktır yazar olmak.

Bir yazar düşünün ki elinizden tuttuğunda vazgeçmek istemeyeceğiniz bir dünyayı size sarı sayfalarda sunuyor. Bir şiir ile ışığı yakıp, karanlık bir dünya da girift roman macerasında size yol gösteriyor. Önünüze tualî, elinize fırçayı ve gözlerinize renkleri bırakarak

yeni bir düşler ülkesi sunuyor. Daha siz yazarın kim olduğunu dahi kavrayamadan tualde ki resim siz oluveriyorsunuz. Sizden bir parçayı da alıp, nasıl olurda, tanışmadan resmin tam ortasında, resminizi size kendi eliniz ile çizdirebiliyor. Ve yolculuk sizinle yazarın arasında belki bir tren vagonunda, belki bir çay evinde, belki de bir patika yolda ilerliyor. Okumaya başlamadan önceki ruh halinizle okuduktan sonraki ruhu halinizi değiştiriyor. Kendinizi yalnız hissettiğiniz şu dünya da size en yakın dost ve yoldaş olurken asla tereddüt de etmiyor. İçinize işleyen, kalbinizi söküp yerine yeni, taze bir kalp bırakan bir yazardan daha ne istenebilir ki.

Harfleri art arda sıralayan ve bu harflere sizi bindirip yolculuğa çıkaran yazarların dünyasında olmak, işte bu vazgeçilmez bir tutku. Kitaplarından yudumladığınız kaynak, öyle berrak ve öyle ışıltıdır ki ruhunuz temizlenir adeta. El değmeden, yormadan, bulutların üstüne kendinize bir kulübe inşa edersiniz. “ŞAİRANE” işte o kulübenin adıdır.

Harflere binip yolculuk yapmak, nereye gideceğinizi söylemeden, içinde ki yolculuğu size hissederek gidebileceğinizi söyler paragraflarda. Öykülerini sıralar bazen, yolculukta gördüklerini paylaşır sizinle ve resimlerini çizer gözlerinize. Okudukça, onun gözünden,

gittiği yerleri görür ve onun gibi yolda olmak arzusu her yanınızı kaplar. Korkunun verdiği heyecanla daha da bir tutunursunuz ellerine. Sayfalar, elleridir yazarın. Tutundukça güvenir ve yolculukta geçen süre içinde "işte bu benim" dersiniz. Bir anda Kahramanı oluverirsiniz. Kelimelerin üzerinde gezinen yazarın peşinden koşmak ve hatta dans ederek coşan kalbinizin ritmine ayak uydurmak zorunluluğu peydah oluverir birden ve nasıl olduğunu anlamadan, bilmediğiniz bir dansın ritmine kaptırmış bulursunuz kendinizi. Dört mevsimi yaşarsınız, bazen karlı kayın ormanında yeşilin her tonu ile baş başa iken bir anda kışın kar beyazı soğukluğunu yaşarsınız. Yapraklar dökülür veyahut bir anda baharı müjdeleyen çiçekler açar etrafınızda. Hiç kuşkusuzdur ki kitabı alırken verdiğiniz bilet parası, çıkacağınız yolculuğun asla bedeli değildir. Yeni bir dost edinmenin verdiği mutluluk ve dostun kır kahvesinde bulunan nice yeni insanlar ile tanışmanın hazzına hiçbir şeyi değiştirmek istemezsiniz. Düşünmesi bile mutluluk veriyordur. Yazar elinizden tutmuş ve sizi yeni yüzler ile tanıştırıyor.

"Merhaba, aramıza yeni katılan arkadaşımıza hep beraber bir hoş geldin der miyiz? Öyle yürekten olsun ki yalnızlığını sizlerle unutsun."

"Merhaba yalnız insan, aramıza hoş geldin. Bir zamanlar biz de senin gibi yalnızlar gemisinde yolculuk eder iken işte burada kendimize dostlar bulduk. Bakma anlatılanlara, burada bir sinema çalışması var. Film içinde kavga etsek de film bitince hep beraber yeni bir dost bekliyoruz filmi yeniden oynamak için. Şimdi lütfen koltuğunuza oturun, sayfaları yavaşça çevirmeye başlayın, siz okudukça biz oynamaya devam edeceğiz."

Kitap kahramanlarını yolculuğa çıkmayı bekleyen vagonlar gibi düşünüyorum. Maki-

nist ve vagonlar. Yazar ve kahramanları.

Aslında her yolculukta kendimizle ilgili yeni keşiflerde bulunuyoruz. Belki de bu yüzden beni çok ucuza aldığım, yolculuk bileti heyecanlandırıyor. Bana göre harflere binip yolculuk yapmak, düşünmek, okumak, yazmak, düşlemek ve yaşamak vazgeçilmez mutluluk. Bu yalnız çıktığım seyahatler de tanıştığım sıradışı insanlar, aşklar, ayrılıklar, buluşmalar yeni bir dünyanın kapılarını aralıyor. Her kitap yeni bir seyahat, yeni bir dostluk ve yeni bir dünya sunuyor bana.

Yazarlar ve kitaplar, yeni bir dünyanın açık ve net anahtarı olmaya devam ediyor. Yapmanız gereken; çok ucuza biletleri alıp seyahat bavulunuza yeni dostluklarla doldurmak.

Kitap severlerin, ortak dünyasını keşfetmenizde uzun zaman almaz. Aynı biletleri alan iki arkadaş oluverirsiniz bir anda. Ama farklı dünyalarda yolculuk edersiniz. Karşılıklı çay sohbetinde biletleri masaya koyar, aynı biletler hakkında görüşlerinizi beyan eder, farklı biletleri de takas edersiniz. Ve tabi ki kitap dostları böylelikle daha fazla seyahat imkanı bulur.

Bir ırmak düşünün devamlı akan, bu ırmakta akmakta olan ömürleri düşleyin. Gecesi gündüzü olmayan bir ırmak kenarında size farklı ömürleri yaşatan maskesiz insanların samimiyetini değiştir miydiniz? Bir defa seyahat bavulunuza yerleşmişse harfler, o harflerin yolculuğunda geçer ömürler.

Tatlı dilli, güler yüzlü, gözleri parlayan, sohbetine doyum olmayan bir ihtiyar olursunuz sonunda. O ihtiyar ki hiç yaşlanmayan...

Irmak gibi akan sözcüklerin sahibi gözlerine bakmanın verdiği mutluluk ise tartışılmaz.

Sözcükler öpüşünce, yaşam, daima mavi, yeşil, turuncu olur...

Abdullah Rasih

GÖLGESİNDE BÜYÜDÜM

Gölgesinde büyüdüm ben
Acıları kalbine gömenlerin
Bilmem feryat etmeyi
Bu yüzden

Sanatmış bu
Anlatmışlardı çocukken

Gölgesinde büyüdüm ben
Yüreklerine hapsetmek için
Acıların üzerine
Dağlar, kayalar oturtanların

Onlardan öğrendim
Feryat etmeyi
Susmayı
Ta derinden

Gölgesinde yanarak büyüdüm ben
Mazlumlara susturanların
Konuşurdu kamçıları onların
Fon eşliğinde
Susardım hep ben
Onlara vurmasınlar diye

Gölgesinde büyüdüm ben
İçimdeki sonsuz umutların
Ben emzirdim onları
Gözpınarlarımdan
Ben besledim
Hep canımdan
Dokuz aylarını
Tamamlasınlar diye

Lütfi Bilir

BEN GİDERSEM

Tükenmez sanmıştım
Bir ömür geçip gitti bile
Elimde bastonu yılların
Gülleri çoktan soldu günlerin

Özlemlerim, isteklerim
Eleğim duvarda asılı kalmış
Buğdayım tarlada
Kuşların cıvıltısı da kesilmiş

Gelecek o bir gün elbet
Sahipsiz kalacak kitaplarım
Gömlüklerim, kravatlarım
Kalacak mıdır öyle durduğu gibi

Çiçeklerim, kokulu dostlarım
Benden sonra kim sular onları
Şimdiden bükülmüş bile boyunları
Hazırlık yapar gibi öksüzlüğe

Günlük defterim var bir de
Yaşamım orada neredeyse
Okunursa anılacak ismim belki
Ya çöp kutusunda bulursa kendini

TEŞEKKÜR

*Kahramanmaraş 2016 Kitap Fuarındaki
dergimize ait standın yansıyan oluşumunu
sağlayan*

Kerem AKÇAKALE ve

Mustafa ŞİRİKÇİ'ye

USARE ailesi olarak teşekkür ederiz.

ODACI MEHMET EFENDİ

Odacı Mehmet Efendi, kesin kararını vermişti: “Bundan böyle hiç kimsenin hususi işine bakmayacağım!”

Birinci teneffüse çıkış zilini hınçla çaldı. Elini zil düğmesinin üstünden bir türlü çekmiyordu; “Yıllar yılı bayan öğretmenlerin aşk mektuplarını postahaneye taşımaktan, erkek öğretmenlere sigara almaktan usandım... Sadrazam pozlu müdür beyin, kapı kulluğunu yapmaktan imanım gevredi! Oturduğu emektar hezaren sandalye, gıcırtyla haline gülüyordu. “Bu, senin kaderin Mehmet Efendi!” der gibi bir hali vardı. Mehmet Efendi, zil düğmesine biraz daha hızlı basarak: “Bu nasıl kader sandalye efendi?” diyerek öfkeyle konuştu; “D cetvelinde yirmi yıllık memur olduğum halde, üçyüz lira kadroyla çalışmak, üçyüz sekseniki lira, elli kuruş almak; bunun ikibuçuk lirasını mutemet efendiye vermek... Geriye kalan paranın yüz lirasını ev kirasına, yüz lirasını bakkala, yetmişbeş lirasını kasaba vermek! Ne zamana kadar

kara kaderim sandalye efendi? Lisede okuyan çocuğuma cep harçlığı verememek, enstitüde okuyan kızıma basma bir entari bile alamamak, zavallı karıma yamasız çorap giydirememek... Şöyle doya doya, ikinci sigarasını içememek... Daha ne zamana kadar fakirlik adlı kara damgayı alnımda taşıyacağım, sandalye efendi?

Ama sen cevap vermezsin, çünkü dilin yok! Sen, sadece dinleyip, sonra da asırlık asaletinle gıcırdaya gıcırdaya alay etmesini bilirsin...” diye ağlamaklı ağlamaklı mırıldandı. Nasırlı parmağı hala zil düğmesinin üstündeydi. Parmağını korkuyla çekti. Peşinden müdürün kesik zil sesi duyuldu. Ürkek adımlarla müdürün odasına girdi. Arkasından ihtiyar sandalye g ü l ü yordu. Müdür sabah çayını yudumluyordu. Mehmet Efendiyi görünce bütün öfkesiyle bağırdı:

-Herkesi kendin gibi sığır mı sanıyorsun herif? Beş dakikadır zil çalıyorsun! Alarm mı

var? Kerem'in arpa tarlası mı yandı? Yine heyheylerin üstünde herhalde!

-Kusura bakmayın efendim, istemedim oldu. Elimi zilin düğmesi üstünde unutmuşum!

-Aklını nerede unuttun acaba? Sen artık bunadın Mehmet Efendi! Gözlerin de görmüyor. Kulakların zaten cansız tabut! Gön-derilen yerden de çabuk dönmüyorsun! Hiçbir işe yaradığım yok! Ee, ne yapacağız seni?

- ?.....

-Aklını başına al Mehmet Efendi! Çolu-ğuna çocuğuna acımam. Ayağını kaydırırım. Buradan atılman başlıklı, imzalı bir kağıda bağlı. Ekmeğinle oynamak istemiyorum. Sağda-solda şikayetlenmen de cabadan!

-Özür dilerim efendim!

-Bırak özürü de, al şu elli lirayı: Bugün bi-zim hanımın kabul günü. Eve; kolonya, mi-safir şekeri, kahve alınacak. Galiba odun da bitmişti. Hanım ne emir buyurursa yerine getir.

-Baş üstüne efendim!

-Beslenme odasında uyuklayan Gülizar Bacıya da söyle, ayak işlerine o baksın . Belki sen geç dönersin...

Mehmet Efendi, korkuyla koridora çıktı. Müdür yardımcısının zili üst üste çalışıyor-du. Kapısını vurup içeri girdi:

-Buyurun efendim?

-Neredesin, Mehmet Efendi? İşi sağırılığa vurdun, hiç aldırıyorsun.

-Müdür Beyin yanındaydım efendim.

-Bir saattir ne yapıyordun?

-Sabah istihkakımı verdi de ...

- Bırak şimdi nankörlüğü. Müdür Bey iyi insandır.

Akşam radyoda, Personel Kanunuyla ilgili haberler vardı. Gazeteler daha ge-

niş yazar. Git de bayiden gazetemi getir.

-Olur efendim. Numaranız seksenbeş değil mi?

-Beş yıldır öğrenemedin be adam! Bari avucunun içine yaz...

Mehmet Efendi, kapıyı açıp çıktı. Okul bahçesinde Nuray Hanıma rastladı. Ne za-man çarşıya gidecek olsa, postahaneye mektup yollardı. Yine öyle yaptı:

-Nereye Mehmet Efendi?

-Postahaneye efendim.

-Şu benim mektubu da aliver!

-Başüstüne efendim.

Diğer öğretmenlere görünmeden, caddeye koştu.

"Bunlar emir vermek için yaratılmışlar. 'Postahaneye' deyince hemen inandı" diye mırıldandı. "Üçyüz seksen liraya bu kadar iş. Gözünü sevdiğim adalet, sen ne tatlısın." diyerek ilerledi. "Bunların hepsini, Milli Eği-tim Müdürüne şikayet edeceğim. Hemi de bugün..."

Hükümet konağına doğru hızlı adımlarla yürüdü. Yaz aylarını kıskandıran bir ilkbahar günüydü. Az önce yağan yağmur, Mehmet Efendi'nin genzine tatlı bir toprak koku-su dolduruyordu. Mehmet Efendi, belinin kamburunu belli etmeden, elbiselerinin yamalarını kimseye göstermeden ilerliyor-du. Elmacık kemikleri dışarı fırlamış, ince uzun bir yüzü vardı. Ağarmış sakalı, solgun yüzüne bir olgunluk veriyordu. Eski kuvvet ve neşesi de kalmamıştı. Elleri titriyordu. Biraz hızlı yürüyünce, kalbi de çarpıyordu. "Kerpiç bina, ha çöktü, ha çökecek!" diye mırıldandı. Safra kesesinden yeni ameli-yat olmuştu. "Zaten ne çektiysem, keseler yüzünden çektim." diye ağlamaklı ağlamak-lı konuştu.

Hükümet Konağının merdivenlerini, alışkın bir ahenkle çıktı. Milli Eğitim Müdürlüğü birinci kattaydı. Geniş koridoru adımlayıp, odanın kapısında durdu. Koridor boştu. “Dairenin odacıları da nereye gitmişler?” diye düşündü. Biraz bekleyince, Müdürün zili çaldı. Kapısını vurup içeri girdi. Müdür, ablak yüzlü, pehlivan yapılı bir adamdı. Durmadan evrak imzalıyordu.

-Buyurun efendim?

-Sen misin Mehmet Efendi? Şu not çizelgesini acele Öğretmen Okulu Müdürlüğüne götür. Bugün notların idareye teslimi gerekiyor.

-Şey! Ben size...

-Bırak şimdi konuşmayı, kazaya gideceğim. Arabam dışarıda bekliyor. çok önemli bir tahkikat var. Seni dinleyecek vaktim yok.

-Ben... Şikayet için gelmişim, gayri usandım...

-Şikayetini Muavin Beye anlat ...

Mehmet Efendi, umutsuzca dışarıya çıktı. Muavin Beyin kapısını çalıp içeriye daldı. “Adam, toto oynuyor!” diye üzüldü. Daha konuşmaya fırsat bulamadan, Muavin emri buyurdu:

-Al şu toto kağıdını da bayie yatır. Bizim odacılar yerin dibine batmışlar! Suları ısındı hergelelerin . Kim bilir hangi cehenneme gittiler!

-Benim bir maruzatım vardı efendim....

-Bırak şimdi zartı-zurtu, eğer onüçü tutturursam, sana bir elbise yaptıracağım. Sen itikadı sağlam adamsın. Biraz dua et, belki kabul olur...

Mehmet Efendi, yine derdini anlatamadan koridora çıktı. Kendi hademelerini arayan kayıt memuru, eline evrak kartonunu sıkıştırarak;

-Bunun içindeki evraklar acele ve gündür. Yukarıya çıkar, Vali Bey’in polisine teslim et!

-Olur efendim.

“Zaten şikayetimi Vali Beye yapacağım. Senin de bu sohranı yerine getireyim. Efendilik bende kalsın” diyerek merdivenleri çıktı. Vali Bey’in bekleme salonu ağzına kadar insan doluydu. Kapısının üstünde iki tane yan yana kırmızı ay asılıydı. Polise imza kartonunu uzatıp:

-Vali Beyle görüşecektim, dedi. Polis:

-Asayiş saati var. Öğleden sonra gel, dedi. Durmadan telefonun numaralarını çeviriyordu. Sonunda ahizeyi hızla kapattı. Mehmet Efendi umutsuzca çıkarken, polis arkasından:

-Mehmet Efendi, dur hele, gitme. Vali Bey, akşam (.....) sinemasına gidecek. Şeref locasını ayırtmamı emretti. Fakat sinema müdüriyetini bulamadım. Herhalde hatta bir arıza var. Sana bir zahmet, geçerken oraya uğra, benden selam söyle: iki bilet de benim için ayırtınsınlar; çoktan beri hanımı götüremiyorum.

-Peki efendim!.

Mehmet Efendi, çıktığı merdivenleri tekrar indi.

“Akıl diyor, aylığını alınca, bunların to-punu Angara’ya şikayet et! Fakat ya alacaklılar? Angara’ya havayla gidilir mi? Zaten sıcak saca su döküyorum. Alacaklılar aç kurt gibi bekliyorlar...” Asfalt yoldan yokuş yukarı yürüdü. “Bu düzeni değiştirmek sana mı kaldı, Mehmet Efendi?” diye mırıldandı.

Asfalt yol ayağının altında akıyordu. Tıpkı katrandan bir ırmak gibi. “İşe nerden başlamalı?” diye düşündü. “Makam sırasını takip etsem, dolambaçlı olacak!” dedi. Yüzünde karanlık bir gölge vardı. “Mü-

dürden yine azar işiteceğim...” –“Boşuna çırpınma Mehmet Efendi; bitmeyen işin anasını...” diye düşündü. Minarelerde müezzinler, cuma selası okuyorlardı. “Bu dünya, buyruk dünyası, bu sefer de müezzinler çağırıyor!” diye en yakın caminin yolunu tuttu. Zihninde salkım salkım düşünceler sarkıyordu. “Boşuna üzülme Mehmet Efendi; bu senin kaderin. Bu şehirde doğup, bu şehirde ölmeye mahkumsun. Hemi de Ankara’yı, İstanbul’u görmeden... Oralar çıkmaz sokak” diye mırıldandı.

Cami sokağına döneceği sırada, çocukluk arkadaşı, kahveci Kadir Efendi’ye rastladı. Kadir Efendi gülerek:

-Nereye Mehmet Efendi?

-Camiye gidiyorum. Sen gelmiyor musun?

-Niye sen, benim beynamaz olduğumu bilmiyor musun?

-Beynamaz ol, diye sana nida mı geldi?

-Ben, camiye gitmem amma, kalbim mihrapta asılı. Beşyüz mumluk ampul gibi ışıldayıp duruyor! Ne ya palım kardeş, fakru-zaruret. Akşam kumar, esrar içinde yüzüyorum. Gündüz camiye nasıl giderim?

-Sen de kahveciliği terk et arkadaş!

-Rızık mes’elesi Mehmet Efendi. Sen niye odacılığı terk etmiyorsun?

-Vakit dar, müsaade et de gideyim!

-Müdülden izin aldın mı? Cuma’nın bir şartı da hür olmaktır.

-Sen, beni cuma’ya göndermemek için bahane arıyorsun!

-Kızma Mehmet Efendi, sen oraya gövdenle gidiyorsun. Aklın fikrin kim bilir nerede! Bazısı gider, aklı dışarıda olur. Bazısı gitmez, aklı orada olur...

-Hadi eyvallah! Senin çenesizliğin üstünde.

-Bana da dua et, Mehmet Efendi...

Mehmet Efendi, caminin avlusuna girdi; müezzin, kuyu başında durmadan su çekip, taş yalağa dolduruyordu. İplik inceliğinde akan muslukların başında, uzun kuyruklar uzuyordu. Müezzin, alnında biriken terleri silerek:

-İyi geldin Mehmet Efendi, bugün cemaat fazla. Komşulardan birkaç tane kilim, halı alayım; sen de kuyudan biraz su çek. Ölülerin hayır bekliyor...

Mehmet Efendi, ceketini çıkarıp, elindekilerle birlikte bir tarafa koydu. Kuyunun başına geçip, suyu çekmeğe başladı. Kalın zincirin ucundaki kovalar kuyuya dalıp dalıp çıkıyorlardı. Biri, dolu olarak Mehmet Efendiye yaklaşırken, diğeri boş olarak kuyuya doğru süzülüyordu. Yağsız makara, odacı Mehmet Efendinin hayat türküsünü bağıra bağıra dile getiriyordu...

Uzun kuyruklar bir türlü bitmek bilmiyordu. Mehmet Efendinin elleri şişti. Avuçlarına kan toplandı. Alnından kuyuya ter selleri boşandı. Bu terler, tekrar kovalara dolup, oradan yalağa, oradan da şehrinin insanların yüzüne bulaşıyordu. Dakikalarca zinciri kulaçladı. Kovalar doymak, yalak dolmak bilmiyordu. Tuzlu teri, gömleğini ıslatmıştı.

Abdest alanlar bittiği zaman, Mehmet Efendi de bitmişti. Halsizce abdestini aldı. Aklından, yapacağı işleri sıralıyordu. “Angara çıkmaz sokak!” diye mırıldandı.

“Personel Kanunu Hızır değil ya!” diye düşündü. Abdestini bitirip avluda sıralanan cemaate yaklaştığı zaman, selam verdiklerini gördü. Mehmet Efendi, farza yetişememişti.

Hilmi Yavuz Tozlutepe

BİR BAŞKA BUGÜN

Denizin sesi bir başka geliyor bugün
Ya üşütmüştür ya da acılı
Biliyorum ki
Her gün tatlı tatlı konuşur benimle

Eylül ışığı da deniz gibidir
Bir değişim vardır içinde çoğalan
Ve hüznölüdür yüzü bazen
Dökülür yaprak yaprak üstüme

Birazdan kalkıp gideceğim evime
Dört duvar sevinecek yeniden
Ne bir dalga gelecek yanıma
Ne de bir eylül esintisi

Yorgun bir bayram sonrası sanki içim
Bunalıyorum akmayan sular gibi
Sararan yapraklar gibi de
Bir arayış mıdır, büyüyen içimde?

Kübra Derya Zorkun

DÜŞ

Çıgıllıklarım yosun tutmuş kayalık
Ayaklarım kayıyor
Düşüyorum bir okyanus boyu hüznün
Çıkılması zor
Bitmiyor gönlümün sürülmüş tarlaları
Sabah ezanından kalma bir tan
Köpekler uluyor
Sokaklar ıssız
Lambalar terk edilmiş sevgili
Göz kırıyor geceden kalma bir yıldız
Ağarıyor çocukluğumun eskimiş kaldırımları
Aydınlanıyor maziden kalma mutluluk kıvılcımları
Bir kahkaha,
Çeviriyorum kafamı ahşap kapı eski
Sıyrılıyor bakışlarım bahçe yanlız
Çiçekler küsmüş güneşe
Susuz kalmış toprağın da bitkin
Adımlarım hızlanıyor
Doğum yapmış anne çılgılığı
Hatırlıyorum
Tokat misali bir anlayış
Uyanıyorum
Rüyalar anlamsız imgeler

Gül Evirgen Kılıç

İÇİMDE SOLUYOR DUDAKLARIN

Korkulu zaman, karışık düşler
Ve kaynayan sözlerin vakti
Dallar yapraklandı, aşk çiçeklendi
Kokusu düştü yerlere

Artık bakmıyor bana gözlerin
Yüzün artık bir sevgi tutmuyor
Bir yanın uçurum
Diğerinde derin bir yalnızlık

Oysa yıldızların
Rahat koymuyorlar yerimde
Kıpırtılı gözleri ısıltı ısıltı
Okşarken yürek yanaklarımı

Bir gizil kap, bir yığın karanlık
İçimde soluyor dudakların
Bir gemi gibi yelken açmış
Nereye gittiğini soramıyorum

Kızgınım belki sana
Belki de kendime
Kim bilir
Kim bilir içimde yanan o ateşi?

Picasso

Harika Ufuk

HOYRATLARIM (CİNASLI KESİK MANİLERİM)

Çıkar

Yolum hep sana çıkar,
Aşkta arama çıkar,
Fedakâr ve sadık ol,
Kini kalbinden çıkar.

Kollar

Ayaklar, eller, kollar,
Münafık fırsat kollar,
Allah'ı an, niyaz et,
Hakk'a açılın kollar.

Kanıyorum

Su içip kanıyorum,
Aşkınla yanıyorum,
Uzak olma sen bana,
Yürekten kanıyorum.

Yana Yana

Gönlüm hep senden yana,
Bizi ayıran yana,
Ateşin yürek yaktı
Ben kaldım yana yana.

Teklerim

Anam, babam, sevgilim,
Hayattaki teklerim,
Hocamın karşısında
Dil dolaşır, teklerim.

Dil

Pastırmayı ince dil,
İstersen bil bin bir dil,
Gönülleri fetheder,
Kalp güzelse tatlı dil.

Dar

Gidiyorum yollar dar,
Mintan aldım sana dar,
Gönül güzeli arar,
Sensiz dünya bana dar.

Kar Yağar

Yağmur, dolu, kar yağar,
Hava soğuk kar yağar,
Esnaf dürüst olursa
Kasasına kâr yağar.

Sarılayım

Âşık der: Sarılayım
Allayım, sarılayım,
Sevdiğimi görünce,
Boynuna sarılayım.

Derya Bayton

HIÇLIK

Derinlerine daldığım bu rüyada,
Gözlerini hatırladığım yabancı bir cesedin,
Yüreği gibi buz tutmuş yüreğim.
Uzandığı dört duvar arasından,
Kutsal geceyi alnından öper ılık nefesim.
Parmak uçlarım yağın kar tanelerini tarar,
Ölü toprağından katı, tırnakların kazıdığı bu dizeler.
Selamının üstünden kaç asır geçti yine saymazsın,
Gök kubbemin altında hiçliği dizsem tespihine,
Hicran! Ah bu gönül hicran!
Zikir ise niyetin, tüketirim bu dili bir selamın üzere.
Ruhun mabedini aralar gecenin kapı gıcirtısı,
Küf tutan duvar saatinin kovaladığı,
Ölü kedinin yazgısı, yazğıma karışır.
Zamanın söküğünü bir tutam imge ile tutturamasam,
Çıplak kalan cümle, kediden ve tenden kanar.
Şair mezarında, kuzgun gibi zifiri bir geceyi delen,
Siyah satenle, usumun üstünü örttüğü anıların
Ağına takılan yakamoz kıvılcımını, düş çakar.
Kayıp ruhların beyazı ile dolunaya reverans geçer,
Bu zamansızlar şöleninde, arya ile kuru dalları titreten şair,
Karasını ruhunun kefen ile saklar.
Gece, sabahın alacasına doğru yol alan yorgun avcı,
Caninin tenini giyen dil, bir anonim türküyle
Beyazı, karadan ürkütmüş kalemmini duvara asar.
Mantık avına çıkmak için çok geç kaldık.
Şehrin ikiyüzlülüğü dost sıcaklığında, karanlığıma kucak açar
İliğimden ruhu emer bu estetsiz kemik yığıntıları,
Kuytusuna ölü ozanın dizeleri dolar.

Fidan Abbasova
(Azerbaycan)

BİR ZAMAN GECENİN KARANLIĞINDA

hayatın aşılmaz sert yollarında
bir umut çırağı saldın kalbime
solan bir gül oldun, İzini yitirdim birdenbire
ne sevinç bıraktın, ne de hüznü ortada

duydum ışık saçan aydınlık alemin
yaprak, tek dökülen sensiz günlerin
tadı kalmadı ki benim dilimde
soğuttu yabancı bir geliş, seni de benden

hatıran yok oldu, ne kaldı ki senden
çıkart at vefasız
bu aşk neden kalır ki artık
yok oldu her şey, toz duman içinde

üstüne giydirdiğin bir yalan dondu sadece
bakışların sanma, sözlerini tatlı gelen
göründü gözüme birden, doğrudur sandım
sanmıştım o zaman, aşk temiz bir sudur

sen konuşma hiç, batıyorsun büsbütün
dünyaya bir daha gelsem, gelsem yeniden
yeniden koysam seni şu hassas sandığım tartıma
çıkart, bütün yarasaların tek tek ortaya

ne zamansız gidişin üzecek artık beni
ne de ebediyen kaybettiklerim
yüreğimin sırtını yere getiren o kurşun ki işte
sakladım atmadım, durur şimdi kanın içinde

sana bir veda yok, öyle üzgün ki içim
bir temiz aşkı benim ki, bilmedin
kurudu gitti sonunda diktiğin o fidan
Yalan bir düz oldu, kaldı elinde öylece.

NASIL YAZIYORLAR?

YALÇIN YÜCEL

Yazmaya küçük yaşlarda başladım. İlk yazım bir öyküydü. Ardından şiire yöneldi kalemim. Sonra, deneme, inceleme, resim... Yazar bir babanın evladı olmak etkilemişti yaşantımı. Kitaplar, kitaplar... Hepsiyle çok küçük yaşlarda oldu buluşmamız. Yazmayı seviyordum. Ancak boşaldığım zaman bir rahatlama geliyordu içime. Bu nedenle kitaplarımın arasında, masamda oturmak en sevdiğim anlardır. Dış aleme çıktığımda, doğayla baş başa kalırım genelde. Doğanın her biçimi, rengi, bitkisi, hayvanı benim için apayrı bir uyandırma etmenidir. Yazdıklarımın konusu genelde doğa ve insan üzerinedir. Yoksulluğun verdiği eziklikler, haksızlıklar yer alırlar çoğu kez kalemimde. Şiirlerimde görülen renkler, bitkiler, onlarla kurduğum

imgeler, konuları imgelere dönüştüren yaşamım hepsi kendime özgüdür. Sesi, sözü, imgeyi, oluşan yaşantıları apayrı bir dil örgüsüyle verirken özgürce bakışlar yer alır dallarımda. Ve bu dallarda açacak çiçekleri farklı bir duyuşla vermek isterim. Kendi özümde, kendimce... Yazmak için belirli bir ortam seçmem. Her ortam, sağlıklı olmam şartıyla ben olurlar zaten. Yazarken çevredeki gürültüleri de pek duymam. Kalemime akan düşünce, şırıltısı da aldırılmaz buna. Yazdıklarımı sesli olarak okumak isterim önce. Dinleyecek birini bulamadığım için de kendime seslenirim. Sözcükler ses giysilerini giydikleri anda, bir tören mangası gibi geçerler önümden. Son düzelttiler de böylece gerçekleşirler. Konulara gelince, düşünce tarlama bağlı bu. O, hangi ürünü isterse ben onu seçerim. Bu durum

ürünlerimi daha dolgun, daha verimli kılar. Yazarken çoğalmak, çoğalırken yazmak ve yaşamak budur işte.

M. NEDİM TEPEBAŞI

Hemen belirtiyim; yazmak için hazırlanırken ve yazarken kendimi eğitiyorum.

Konuları, kendim başta olmak üzere ihtiyacımız olduğunu düşündüklerim arasından özenle seçmeye gayret ediyorum.

Makale yazarken, konular üzerinden düşüncelerimi bildiklerimle birleştirmeye ve doğru bildiklerimi yazmaya dikkat ediyorum.

Denemelerde; konu seçimini önemsiyorum. Doğruları ve yanlışları birlikte yorumlamaya çalışıyorum. Yazdıklarımın beni sorumlu kıldığını biliyorum.

Hikâyelerimde ise ana temayı, yaşanmış olaylardan seçiyorum. Gördüğüm, yaşadığım veya başkalarının yaşayıp da anlattıklarından dinlediğim, günü geldiğinde kullanmak üzere hafızamda sakladığım konuları kullanıyorum. Tasvirler, gerçeklere aykırı olmamak kaydı ile elbette ki ekleme oluyor.

Tasarladığım konuyu yazmadan önce, zihnimde yorumlar yaparım, bazen konuyu yorumlamak maksadıyla yürüyüşe çıkarım, düşünürüm, kurgularım. Uyumak için koyun saymam, kendimi gereksiz şekilde meşgul etmem, yazacaklarımı kurgularım. Bazen aklıma gelenleri not alırım, not almadığımda bazen unuttuklarım olur, çok orijinal tespitlerimi bu yüzden koruyamamış olurum.

Yazdıktan sonra defalarca okurum, dört, beş kere, belki sekiz-on kere, hemen her okuduğumda az da olsa müdahalelerim olur.

Yazmayı önemsiyorum.

MUSTAFA OKUMUŞ

Duyarlı okurlarım çoğu zaman, “Hocam, bunca konuyu nereden buluyorsunuz; nasıl yazıyorsunuz? Sorusunu yöneltirler bana.

Ayaküzeri geçiştirmeye dayalı yanıtların beni de onları da doyurduğunu(tatmin) söyleyemem. “USARE” dergisinin bu soruyu gündeme alarak edebiyatın perde arkasına ışık tutma girişimini önemsiyorum. Yazarın arka plândaki doğum sancısını okurla paylaşmasının, onlar için bir fırsat olacağını düşünüyorum. Sanırım ilginç ve özgün iletiler çıkacak, ortaya... Dergi yönetimine bu ilk ve de ilginç uygulama nedeniyle teşekkür ediyor, başarılar diliyorum.

NASIL MI, YAZIYORUM? Ben, genelde bir deneme yazarı olarak; yazının açılımında ele aldığım konunun kapsam ve içeriğini çok önemserim. Bunları insan ve toplumsallık eksenli, sevgi, doğa ve düşünsel derinlikli saç ayağı üstüne oturtmaya çalışırım. Kullandığım ister gözlem, isterse kaynak olsun bunları kendimce yorumlamayı yeğlerim. Öncelikle konuyla ilgili gözlemlerim öne çıkar. İnsanı ve çevreyi gözlerken eğitimci kişiliğimin ön görüşleri ağır basar. Düşünsel derinliğin irdelenmesi olumlu ya da olumsuzlukların saptanmasını kolaylaştırır. Doğayı ve ayrıntılarını gözlerken duygularım, algılarım, zevklerim öne çıkar. Yaşamak, yaşamı anlamlı kılmak için sevmenin, doğayla özdeşleşmenin gerektiğine inanırım. Bu yaklaşımlar anlatma derinlik ve öznellik katar. Ya da kaynak tarama gereği duyarım. Ayrıntılara girmeden söz konusu gözlem ya da kaynaklara dayalı birikimimle ilgili bir çatı inşa etmeğe çalışırım. Çatının doğru oluşturulmasına çok önem veririm. Bunun üzerine kuracağım yapı bezeğinde düşünce ve bilgilerin özgün olmasına özen gösteririm. Bu, tıpkı bir yapının önceden tasarlanan mimari ve statik projesine benzer. Böyle bir proje yoksa yapının nasıl başlayıp bitirileceği belli olmaz. Böyle bir belirsizliğin önü açıldığında, gerisi kolaylaşır. Çünkü nerede hangi malzemeyi kullanacağınız belirginleşir. Burada usul-yöntem öne çıkar. İsterim

ki başarı üretkenliğe damgasını vursun; özgünlüğümü yansıtsın. İşi “akıntıya kürek çekmek” deyimine uygun bir rastlantıya bırakmak, konuyu dağıtmak, yazıyı yamalı bir bohçaya döndürmek, bütünlüğü zedelemek istemem. Öncelikle denemelerde kısa, öz, düşünselliği işlevselleştirecek bir yetkinlik önemlidir benim için. Bu bağlamda özlü, özdeyiş niteliğindeki buluşların, kullanımların iletiye zenginlik ve derinlik kazandıracağına inanırım. Bu nedenle gereksiz ayrıntıya girmekten kaçınırım. Okuyucuya bir ilgi, hareket alanı bırakılmasından yanayım. Bunu, düşüncenin kullanımına olanak vermesi bakımında önemserim. Ne zaman okuru düşünmeye, kendini sorgulamaya yönlendirebilirsek, yazının amacına ulaştığını söyleyebiliriz. Bu, yazının da yazarın da başarısının ilk koşuludur, bence. Gerektiğinde, yerli yerine oturduğunda atasözü, özdeyiş ya da anekdot kullanmaktan da çekinmem. Bunlar yazının yapısına, içeriğine bir albeni ve zenginlik katar. Ayrıca iletileri destekleyici bir görev de üstlenir. Ancak bunların kullanımı “ taşı gediğine oturtmak” deyimine uygun olmalı. Aksi halde rast gele, gelişigüzel kullanımlar ataların dediği türden:“ Dam başında saksagan, vur beline kazmayı” olursa iletiyi dağıtır, zayıflatır. Bu tür kullanımların, yazarın saygınlığını bile zedeleyeceğini düşünürüm. Alıntının kaynağının gösterilmesi de önemli bir etik ayrıntıdır, inandırıcılığı güveni sağlama adına. Bir yapının plânlanması kadar o yapıda kullanılacak malzemenin çeşitliliği ve kalitesinin de önemi var, bence. Bu da yetmez. Onu kullanacak ustanın yeterliliği de bir o kadar önemlidir. Yoksa en kaliteli malzemeler, acemi bir elde heder olup gider, değil mi? Yazı da böyle. Yazarın beynindeki malzeme yüreğindeki sevgiyle bütüleşip, beslenip, bezenerek kullanıldığında yetkinliğin ve başarının önünü açar, onu boyutlandırır, demeye çalışıyorum. Her tür yazıda başarının, fikir- üslup örtüşmesiyle sağlan-

cağına inanırım. Burada dilin doğru kullanımı ve önemi öne çıkar, elbette. İyi bir anlatım sunumunda albeni güçlenir; konu, okuru sarar-sarmalar. Tabi yazılarımda ben bunları öne çıkarıyorum diyorsam, herkes de böyle yapsın demiyorum; diyemem de... O zaman yazarın özgünlüğüne sınır koymuş oluruz. Bu ise değişimin, yenilenmenin, gelişimin önünü tıkar. Yazılarımıza hangi tür olursa olsun, özgünlüğümüzün damgasını vuramıyorsak, yeni bir şey yaratmış olamayız ki... Ne demiş atalar: “Her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır.” Bu söze katlıyorum. Öyle de olmalı demek geçiyor içimden.

FİGEN MELTEM HİÇYILMAZ

Bu soruyla karşılaşınca birdenbire ünlü yazarlar düştü usuma. Konuya önceden gebe kalırmış çoğu. İlham perileri kendilerini çekirtmedikçe de oturmazlarmış masaya. Uzun bir doğum sancısı ardından kağıda düşürmüş bir yavru. Benim durumum hiç de böyle değil. Yeter ki rahat ve sessiz bir ortam bulayım. Bu yüzden ilham perilerim olmamıştır benim. Bende sancı asıl yazdıktan sonra ortaya çıkar. Bir hukukçu gibi yargılarım kendimi. Bazen bu yargı infaza dönüşür ve yazdığım neyse çöp kutusunda buluverir kendini.

FÜSUN BUDAKOĞLU

Yazmak beni hep mutluluğa taşıdı. Kendimi buldum bir yerde. Şiirlerime, yazılarıma bir konu seçmem. Konunun kendisi çıkıverir karşıma. Duvarların yüzünde dalar giderim. Zaman olur, şekiller çıkar karşıma. Konuşurlar benimle. Ve bir süre sonra ya bir şiir olurlar ya da bir öykü. Yazarken özenle üstünde durduğum konu dildir. Öz Türkçeyi en verimli şekilde kullanmak isterim. Bilirim ki dildir düşünceleri anlamlı kılan. Halkın kullandığı, yani yöremin sözcükleri de çoklukla yer alırlar yazdıklarımda. Hüzünler, haksızlıklar etkilendiğim konulardır. Daha bir yoğunlaşırım

duygularımda. Kalemime düşmek için hepsi sıraya girerler.

GÜLDANE AKARSU

Yaşamıma göre bir yazma saatim ortaya çıkıverdi. Yirmi üç-sabah iki saatleri arası yazmak için ayıracağım tek zamandı. Yazdığımı bitiremediğim zaman ertesi güne kalır. Hatta birkaç günü bulabilir bu durum. Ardından değerlendirme faslı başlar. Her yönüyle incelememin ardından kabul ettiğim şiir yer alabilir defterimde. Evet, en son defterime geçiriyorum yazdıklarımı. Dergilere göndersek ya da bir yapıtta yer alacaklarsa, önce defterime kabul edilmeleri gerekir. Şiirlerimde bir ölçü yoktur, İçimdeki duygulara ve şiirin konusuna göre zaman zaman ölçü de kullandığım olur. Konular, yaşadıklarımı ya da etkilendiklerim.

GÜNİZ DEMİRCİ

Yazmaya kendimi hazırladığım olmamıştır hiç. Ortam ayrımı da yapmam. Yeter ki oturacak bir masa, yazacak kağıt ve kalem olsun. Çocuk sesleri bir müzik gibidir yazarken. Yeter ki toplarını düşürmesinler yazımın üstüne. Konularım toplumdandır. Onların acıları acılarım, sevinçleri sevinçlerim olur. Yazacağım bir konunun planını da genelde yapmam. Anlıktır benim duygularım. Onlar beni terketmeden kalemime yüklenirim.

HANİFİ YILMAZ

Önce niyetlenmeli ve kendinize güven vermelisiniz. Çok iyi arkadaş olmalısınız onlarla. Bir bakıma yürümeye karar vermektir yazmak. Kelimelerin bitmeyen yolculuğunda, bir cümle, bir mısra olabilmek... Birtakım şartlar oluştuğunda, yazma hissine kapılır, duygularımı perçinleme adına yazmaya başlarım. Sessizliği ve yalnızlığı bulduğum an, kalem yaz der adeta. Bir duygu selinin taşkınlığıdır bazen kalem coşturan. Bazen

ürküten bir duruma bürünen denizin sessiz dalgalarıdır yazmak. Bir sonbahar yaprağı düşerken, dalından ayrılığı duyar, gazel bahçesinde buruklaşır, elem, keder, hasret gölünde ızdırabı yaşar ve yazarsınız. Zaman olur bir bülbül-ü şeydanın nağmelerinde güle olan aşkı hissederek, mutluluk şarkısı dökersiniz kaleminizden. Mısralar yağar gönlünüzden, aşkın lalezarında ve gülzarında bulursunuz kendinizi. Aşka yürümek, halk içinde Hak'la bir olmaktır yazmak.

HASAN HÜSEYİN ESENTEPE

Bir şiir yazacaksam onun duygu özümeye düşmesini beklerim. Bazen bu bekleyiş günler, aylar sürebilir. Yazmak için bir zaman belirlemem. O beni çağırır zaten. Konularım çevrem olmuştur genelde. Bir tek dergilere gönderme durumunda konu seçerim. Çünkü, dergilerin çizgisine göre hareket etmek, dergiye sizi daha yakın kılacaktır. Her dergiye de yazı göndermem. Seçerim, kendime göre olanını.

İŞILAY YEŞİLSU

Uzun bir süredir yazmıyordum. Ta ki Yalçın Yücel'in bir dergi çıkardığını duyuncaya kadar. Yücel'in babası saygı ve sevgi duyduğum önemli bir yazın insanıydı. Ölümüne çok üzülmuştum. Oğul Yücel'in de babası gibi bir yazın insanı olması sevindirmişti beni. Böylece ara verdiğim yazınsallık "USARE" nin doğuşuyla yeniden dedi. Tekrar yazmak yaşamımı bir anda değiştiriverdi geri. Bu soruyu iki yönlü yanıtlamam gerek diye düşünüyorum. Nicelik olarak: Yazdıklarımı günün herhangi bir saatinde yer, gürültü ayırt etmeksizin kağıda dökerim. Yazdıklarımın bazılarını birkaç kez düzeltir öyle kabul ederim. Bazılarına ise düzeltme gereğini duymam. Nitelik olarak : Bu özellik niceliğe göre çok daha önemli elbet. Duyulmadan bir şiir yazamazsınız. Ancak duyguları bir akıl

süzgecinden geçirmeden şiirleştirmek çoğu kez ortaya çıkan şiiri yavan ve basit kılar. Bu nedenle akıl süzgecine takılan her yazdığım kendini çöp kutusunda bulur. İnsan ruhunu dokuyan, karakterini oluşturan bazı uygulamalar vardır. Ruhumun derinliklerinde yer alan bu değerleri çok önemserim. Bu yüzden ruhumun meyvesi olan şiirlerimin bu dokudan ayrılmamasından yanayım. Şiirlerimde yalnızca kendim olurum. Bir başkası asla yoktur.

MEHLİKA GÜL

“Nasıl yazıyorsunuz” sorusuna “neden yazıyorsunuz” eklentisini eklemek sanırım sorunuza biraz daha geniş kılacaktır. Önce şiirle başladım yazmaya. Daha küçük yaşlarda başladı bu sevdada bende. Ortaokul yıllarımda uyaklı bir şiir anlayışım vardı. Lisede divan şiirine de yakınlaştım bir ara. Fuzuli ve Baki hayranlığı üniversite yıllarıma dek sürdü. Sonra birden serbest tarzda yazmaya başladım. Yanı sıra öykü ve deneme de yer aldılar. Doğayı çok severim. Bir kuşun sesi alır götürür beni uzaklara. Bu yüzden doğanın içinde kalemime çok iş düşer. Bence bir yazarın nasıl yazdığını önemsiyorsak, neden yazdığını da bilmemiz gerekir. Ben doğa ve toplum yazarıyım. Toplumun sorunları bende birikirler nasılsa. Onlar adına yazma ve söyleme gereğini duyarım içimde. Doğanın kendi yaşamında olması ve bana şarkılar söylemesidir gönlümden geçen. Bu güzelliği incitecek her şeye karşıyım. O gizliliği korumak yine kalemime düşer. Yazıyorsam nedenlerim vardır elbet. Bir anlamı vardır kalem oynatışımın.

SEDA AÇIKSÖZ

Bir yazarın her anı doludur. Bir yazın insanı olarak düşündüğüm gibi davranamam her zaman. Bazı rastlantılar vardır ki oluşuma uzanır hemer. Bir anda kafamdaki düşünceler silinir. Ve sevindiğim anlar,

mutluluktan taşıdığım anlar, en dolu anlarımdır. Yazarken zaman beni oluşturmaz, ben zamanı oluştururum. Çalıştığım ortam hiçbir zaman bana engeller koymamıştır. Özgürceyimdir hep. Yazarken çok daha sevinç ve mutluluk duyarım. Hele karşıma, beğendiğim bir şiir, yazı çıkarsa deymeyin o zaman keyfime. Bu yüzden ne kalemim yorulur, ne düşüncelerim.

SEVGİ TEMİZTÜRK

Yazıyorsam varım. Yoksa ne anlamı var şu kısa yaşamın. Geride bir iziniz kalmıyorsa, öylesine bir gelip geçtir sizinkisi. Kolay değildir elbet yazar olmak. Çok uğraş vermek gerekiyor. Dergilerde yazılarınızın ve şiirlerinizin yayınlanması sizi yine yazar ya da ozan yapmaz. İyi dergiler kolay kolay her yazıyı, şiiri yayınlamazlar. Ben böyle bakıyorum kendi pencereden. Yazdıklarımı her dergiye de göndermek istemem. Usare’yi tercih ettim, çünkü iyi yazarları ve iyi bir genel yayın yönetmeni var. Tanıdık bir isim, güçlü bir kalem. Yazarken kitaplarımın arasında olmak isterim. Onların bakışları, sıcaklığı duygularımı daha başka kılarlar. Kalemim kayar gider sayfalarda.

EMEL TÜRKİYILMAZ

Yazacağım konuyu çok önemserim. Günlerce sürer bazen bu seçki. Olaylar, görüşmeler, düşünceler ve duyular bana çok ilginç gelirler. Bu etkiler bir anda çoğalır içimde. Fakat yazmak için beklemem gerekir. Memur oluşum beni sabahdan akşama kadar dar bir ortama koymuştur. Ev uğraşısı, yemektir derken zaman gece yarısını bulur nerdeyse. Ve uyku zamanımdan çalarım yazmak için. Elbet ki özveri gerekiyor yazmaya. Yaşamaksa çalışmayı...

İbrahim Kılınç

YAVRU TAVŞAN

Ömrümün ilkbaharında, baharın da mayıs ayında... Dağların çukur ve kuz yerlerinde kar kütüklerinin namlu namlu yattığı; kardeşlerin karı en ince yerlerinden delerek, kar kütükleri etrafında çelenk ördüğü, sümbüllerin yalçın kayalarda zülûf zülûf sallandığı, lâlelerin yaylalarda alev alev harmanladığı, topak gevenlerin dağ dağ kızarak erguvanimsi renkler yaydığı, dağların tepelerinde çekemlerin çiçekten bir halı gibi sapsarı serildiği, çimenlerin boy boy yükselip; dünyanın yeşille örtüldüğü, bu yeşillikler dinzine çiçeklerin oya oya işlendiği, karların ılgıt ılgıt eriyip, billur billur aktığı; keklüklerin kayalardan sağladığı, kuşların cıvı cıvı cıvıladığı, karatavukların kamalaklarda, kara ardıcılarda kaval çaldığı, kamalaklı, kara ardıçlı yaylalarda kırmızı önlüklü güzellerin gezindiği çağdaydı.

Çam oluktan serçe parmak kalınlığında şınl şırlı akan pınardan suyumuzu içtik. Akdağ yamacına geçtik. Üç arkadaşlık. Nevruz halamın oğlu Kadir, Dursun'un Kâzım, bir de ben... Her gün sabah güneşinden önce köyden çıkardık..Yannama'dan, Yaylabağı'ndan yukarı çıkıp, Püsür tepesini aşar, Eriklibahçe'yi geçtikten sonra, Tatlıkaynak'tan öte, Çamlıdağ'ın batısından kuzeyine dolanırdık. Aslında biz değil, davranımız bu güzergâhı takip eder; biz çobanlar da peşi sıra tekesakalı, çobanpatatesi, yağlıkatık sökerek gelirdik. Tatlıkaynak'ı geçtikten sonra, sağımızdaki Dolaplıkaya'ya çıkar, ışkın verdik. Işkın çok

geniş ve tekerlek yapraklı otsu bir bitkidir. Mayıs ayında, ortasından bir göbek çıkarır. Daha çiçek açmadan bu göbeği dibinden keser, kabuğunu soyar, iştahla yerdik. Ekşimsi, nuz bir tadı vardır. Şifalı Bitkiler kitaplarında adı, "râvend" olarak geçer. İştah açıcı, vücudu kuvvetlendirici, mide ve barsak gazlarını giderici, yüksek tansiyonu düşürücü, içinde "tanen" bulunan bir bitki olarak bilinir.

Işkın yedikten sonra "Kim önce pınara varacak?" der, Dolaplıkaya'dan aşağı, kayalık, sarp ve dik yamaçtan pınara kadar koşardık. Su içer, Akdağ yakasına geçerdik. Akdağ yakasına geçmek demek, çiğdem sökmek demektir. Bu dağların en güzel, en iri başlı çiğdemleri, Akdağ'ın beyaz kireç taşları arasındaki kırmızı, yumuşak topraklarda yetişirdi. Her gün yüzlerce çiğdem sökerdik. Başları üzerindeki şiltensimsi kabuklarını soyar, sadece en alttaki beyaz kabuğu kalırdı. Sonra çiğdemlerin başları, hep bir tarafa gelecek şekilde uzunca saplarıyla bir belik örerdik. Her belikte en az iki yüz çiğdem olurdu. Akşam eve boynumuzda bu belikler asılı olarak dönerdik. Küçük kardeşlerimiz, "Ağabeylerimiz bize çiğdem getirmiş!" der, sevinçle sarılırlardı.

Akdağ, doğubatu doğrultusunda, bir buçuk iki kilometre kadar uzunluğunda -belki biraz daha uzun- büyük bir kaya kütlesidir. Kuzey yüzü dik, sarp, yalçın ve çok yüksek, O kadar yüksek ki, on tane minareyi ucuna eklese-

niz, yine de dibinden başına ulaşamazsınız. Güneyi tahminen otuz derecelik bir meyille arkasındaki dereye doğru iner. Karşıdan bakınca, çukurluklardaki yeşillikleri, üzerinde tek tük görünen ardıçlar da olmasa, beyaz kireç taşı görünümündedir. Yine de davarın en sevdiği ot bu dağda, kayalar arasında biter.

O gün de yine Akdağ yöresinde üçümüz üç yerden çiğdem sökme yarışına girmiş-tik. Çiğdemler iki kısımdır. Bir kısmının ince, uzun yapraklarının tam ortasında, iki veya üç çatal tohum kesecikleri vardır. Çoğunda bu tohum kesecikleri yoktur. Çiğdem in yaşı da yaprak sayısından bellidir. Bir yaşındakilerin bir, iki yaşındakilerin iki, üç yaşındakilerin üç, dört yaşındakilerin dört yaprağı vardır. Her yaşında yaprağı bir tane artar.. Biz çiğdem sökerken tohumuzları, üç ve daha fazla yaprağı olanları seçerdik. Bir ve iki yapraklıları büyüsün diye bırakırdık. Tohumluları ise tohumlarını olgunlaştırıp, toprağa saçsın diye dokunmazdık.

Bir ara söktüğüm çiğdemi yerden almak için eğildiğimde, önümdeki kayanın altında gözlerime bir şey çarptı. Yumak gibi tüylü bir yaratıktı. İyice eğilip, dikkatlice baktım.. Bu bir tavşan yavrusuydu. Sırtı bana dönük, kulaklarını sırtına doğru yatırmıştı. Elimi uzatıp ensesinden yakaladım. Kayanın altından çıkartıp havaya kaldırdım. “Bakın arkadaşlar! Ben ne yakaladım?” dedim. İkisi birden “O da ne?” diye bana doğru koştular. Yanıma gelince Kâzım almak için elini uzattı. “O benim. Ben buldum.” diyerek birkaç adım geri çekildim. “Tamam, sen buldun. Senin o. Biz de bakalım.” dedi. Gözlerine baktım. Samimi görünüyor. Kâzım bizden dört yaş büyüktü. Bazan bizim olanları bizden almak isterdi. Bu yüzden aramızda nizam çıkardı. Bu kez maraza çıkaracağı benzemiyordu. Tavşanı Kâzıma doğru uzattım. Usulca aldı. Okşadı. “Daha çok küçük. Anası bunu neden bıraktı acaba?” diye söyleniyordu. Zavalılık elimizde titriyordu. Anlaşılan korkuyordu. Tavşanı Kâzım’dan aldım. “Allah bilir ya, karnı da açtır bunun” dedim. “Ne yer acaba? Ot yer mi?” diye sordu Kadir.. “Daha çok küçük. Ot yemez.” dedi Kâzım. “Süt içirelim o zaman.” dedim. “Süt” dedi Kadir ve anlamamış gibi

yüzüme baktı. “Süt. Keçi sütü. Keçinin birini tutup emzirelim.” dedim. “Sahi ya! Bu ancak süt içer. Hadi gidip bunun karnını doyuralım.” dedi Kâzım. Çiğdem sökmeyi bırakıp yavru tavşanın karnını doyurmak için davarın yanına doğru yürüdü.

Keçinin birini tutup, tavşanın ağzına keçinin memesini sokmağa çalışıyorduk. Fakat tavşan memeyi ağzına almıyordu. Ne kadar uğraştıksa, memeyi tutturamıyorduk. Sonunda ümidi kestik. “Ne yapalım?” diye düşünürken “Tamam, buldum!” diye bağırdım. “Bir yalak. Bir yalak taş bulalım. Sütü yalağa sağalım, içirelim.” dedim. Başladık yalak aramağa. Bulduk bir tane. Sütü yalağa sağdık. Tavşanın önüne koyduk. Yine içmedi. “Elimizle tutmazsak içer.” deyip bıraktık. Bırakır bırakmaz başladı kaçmağa, kovalaya kovalaya tuttuk. “N’apalım?” diye düşünürken yeni bir öneri getirdim ben. “Sütü de, yavruyu da bir ardıcın içine koyalım. O zaman kaçmaz. Belki içer” dedim. “Hani, ardıc mı var ki?” dedi Kâzım.

Gerçekten yakınımızda bir tek ardıc yoktu. En yakın ardıc dört yüz, beş yüz adım uzakta idi. Etrafımıza bakındık. “Gelin, tavşanla sütü alalım. Mezdağlık’ın yücesindeki ardıc-lara gidelim. En iyisi orası” dedim. “Hadi tavşanı götürdük. Burdan oraya süt gider mi?” dedi Kâzım. “Ben sütü götürürüm.” dedi Kadir. Kadir sütü aldı. Ben de tavşanı aldım. Yürüdü. Daha on adım gitmeden çalkalana çalkalana yalakta süt kalmadı. Yarısı yere, yarısı Kadir’in üzerine döküldü. “Ben size dedim. Burdan oraya süt gitmez.” dedi Kâzım. Ben de “Süt gitmezse keçi gider.” dedim. Bunun üzerine Kadir: “Sahi yahu” dedi. Koşup bir keçi tuttu. Mezdağlık’a doğru keçiyi sürüklemeye başladı. Keçi inatlaştıkça o, boynuzlarından ve boynundan çeke çeke zorla da olsa götürüyordu. Çaresiz Kadir’in bıraktığı yalağı da Kâzım aldı. Hep beraber Akdağ’ın doğu ucu olan Mezdağlık yücesine çıktık. Sık dallarını toprağın üzerine yaymış, bodur ve yayvan bir ardıcın yanında karar kıldık. Keçiyi yalağa sağdık. Önce yalağı ardıcın içine yerleştirdik. Sonra Yavru Tavşan’ı süt dolu yalağın yanına götürüp bıraktık. Geri geri ardıcın yanından çekildik. Yeşil otların üzerine otu-

rup beklemeğe başladı.

Bir çeyrek saat kadar bekledik. Sonra üçümüz birden kalktık. Ayaklarımızın ucuna basa basa ardıca yaklaştık. Ardıcın dallarını araladık. Gördük ki sütü içmiş. Yavru, patlak patlak gözleriyle korka korka bize bakıyordu. “Hayvancık açmış!” dedik. Bizi görünce dalların arasına doğru sokuldu. Dalları bırakıp geri çekildik. Karnını doyurmuştuk. Artık akşama kadar ardıcın içinden çıkmazdı. Zaten tavşanlar, gündüzleri ardıçların, pürlerin içinde yatarlardı. Daha doğrusu saklanırlardı. Çünkü tavşanların düşmanı çok. En çok korktukları Karakuş, doğan gibi yırtıcı kuşlardır. Onun için gündüzleri hiç gezinmezler. Hep geceleri otlarlar.

Davar sıcak bastırınca Çamlıdağ tarafına geçti. Çamlıdağ’ın Akdağ’a bakan yüzündeki sarp kayalara çıkıp yattı. Biz tavşanı bırakıp yine çiğdem sökmeğe başladık. Bir ara gidip kar kütüğünden kocaman bir parça kar kestik. Ortasından bir sopa geçirdik. El ayası gibi düzgün ve eğimli kayanın üzerine koyduk. Kar güneşin altında erimeğe başladı. Eriyen kar suyunun birikmesi için, kayanın üzerine toprak koyarak küçük bir göletçik yaptık. Kar suyu birikmeğe başladı. Bu arada çiğdemleri top top bağladık. Kurumuş bir toprak gevene kibriti çaktık. Geven yanmağa başlayınca çiğdemleri top top üzerine koyduk. Çiğdem başı üzerindeki şiltemsi kabukları yanınca kadar içi pişiyordu. Zaten gevenin ateşi de çabucak geçiyordu. Sonra iş küllerin içinden çiğdem toplamağa kalıyordu. Çiğdem kebabını yeyip, üzerine de kar suyunu içmeyince, çobanlığın tadı mı çıkar?

Akşama doğru bir keçi daha tutup getirdik. Sütünü sağıp tavşanın önüne koyduk. Yavruyu ardıcın içinde bıraktık. Davarı toplayıp köye yöneldik.

Akşam, tavşanı ağabeyime ve kardeşime anlatırken babam da duydu. Babama da anlattım yaptıklarımızı. “Aferin, iyi yapmışsınız, özellikle kaya altında bırakmadığınıza çok iyi etmişsiniz. Yoksa tilkiler bulur, yedi onu bu gece. Ama ardıçların, çalılarının içinde olursa yiyemez. Çünkü, tilkilerin kuyruğu çok tüylü olduğundan çalılık yerlere giremez.” dedi. Sonra konuşmasını şöyle bağladı: “Tavşan

yavrularını yedi gün emzirirmiş. Yedi gün sonra, yedi gününüzü yetirdim. Bıyığınızı bitirdim. Enişe kaçarsanız etinizi yerler, yokuşa kaçarsanız ancak kıcınızı görürler. Siz bu dağa, ben şu dağa der, bırakır gidermiş.”

Ertesi gün tavşanı koyduğumuz yerde bulamadık. “N’oldu acaba?” diye meraklandık ve hayıflandık. Sonunda bir öteki ardıcın içinde bulduk. Ağzında taze çimenler vardı. Demek gece çıkıp otlamıştı. Bir keçi getirdik. Yalağa sağdık. Ardıcın içine, önüne koyduk. Bırakıp gittik.

Akşam üzeri gidip yine baktık. Bir süt daha sağdık. Önüne koyup, gittik.

Üçüncü günü yine bir keçiyle tavşanı bıraktığımız yere vardık. Fakat tavşan yine yoktu. Başladık aramağa. Arıyorduk arıyorduk, bulamıyorduk. “Galiba kaçtı.” deyip umudu kestik. Her birimiz bir yere oturduk. Kadir tuttuğu keçiye bırakmak istedi. “Hele biraz daha bekle!” dedik. Ben en alt başta otuyordum. Oturduğum yerde sağa, sola bakılırken sol tarafımdaki küçük bir ardıcın seyrek dalları arasında gözlerime tanıdık bir şey ilişti. Emekleyerek usul usul oraya doğru gittim. Ardıcın dalını araladım. Bir de ne göreyim. Bizimki gözlerini patlatmış bana bakmıyor mu? “Vay seni kerata! Buraya saklandın ha!” dememle beraber sıçradı. Yokuşa yukarı hızla koşmağa başladı. “Kâzım, kaçıyor! Tut!” diye bağırdım. Kâzım önüne doğru koştu. Tam yakalamak üzereyken öyle bir şaşırtmaca yaptı ki; önündeki mezdeki doruğunun dalları altına saklanır gibi yaptı. Kâzım kollarını açarak fidanın üzerine atılınca, dalların ve Kâzım’ın kolları arasından porttuğu gibi başladı hızla kaçmağa. Daha Kâzım yerinden kalkmadan yukarıda, büyük bir ardıcın arkasındaki tümseğin üzerine çıktı. Bir saniye kadar durur gibi yapıp, arkasına baktı. Sonra arka ayağının biriyle bize doğru bir şey fırlatır gibi bir kış atıp, tümseğin ardında kayboldu.. Kâzım yattığı yerden kalktı. “Kim buna yavru diyor? Baksana kış bile atıyor. Büyümüş artık. Daha bulamayız.” dedi. Gerçekten de bir daha bulamadık. Gönümüz rahat: “Büyümüş artık. Hem baksanıza anasının öğüdünü de unutmamış. Hep yokuşa yukarı kaçıyor” diyerek gülüştük.

Gülnare İsrail
(Azerbaycan)

KALBİM SU İSTEYİNCE

zemheriye dönen günlerim
asılı dudağımda
bir lokma ekmeğe eli uzanmış
kalbimin oruçlu sevgisiyle

yüzüme konan ağırlık
bir taraflı ağırlarım
çaresiz
evsiz isteklerim sokaklara kapanıp,

dizleri üstüne
süpürür ömrümü
tıkanır boğazım
bir caninin elinde

her gün öbür dünyanın
güneşi doğar
bu dünyamı aydınlatırken
gözünden kanlı yaşlar dökülür katilimin
kalbim su isteyince.

Hanifi Yılmaz

HÜZÜN TOPLUYORUM

Hüzün topluyorum yine bu gece
Umutlarım yıldızlar gibi uzak
Güz doğar mı üzerime bilemiyorum
Hep kuzeyden mi eser soğuk rüzgarlar
Üşüdükçe her yanımla tırerken
Kader cilvesinde olumsuzluklar
Tenha gecenin karanlığına
Sessizce bürünüyorum sızlanarak
Aldırmadan nisan yağmurlarına

Sıcak mekanlarda dolaşır düşlerim
Bir bakışınla ısınmaz mıyım canan
Rüyada olsa, hissederken seni yanımda
Hasretimi sana anlatmaz mıyım o an
Sen Leyla gibi dinle yeter ki
Ben Mecnun gibi anlatırım sevdami
Cihana haykırmaya razıyım inan
Dağıtsın diye çöl rüzgarlarına

Hicran türküleri gelir uzaktan
Hüzünle dolu ıslak mısraları
Acılarım artar sevda üstüne
Mübtelasıdır hep kırık sazım
Leyla'nın siyah gözlerinde karanlığım
İzdirabım ve yalnızlığım

Bir başka yağar nisan yağmurları
Titretir kalbimi sessizce
Uyanmak istemem gece yarısı
Gönlümse Leyla'nın sevdalı
Ve ben... Ve hülyalarımda sen...
Nasıl sabahlarım bilemiyorum
Sana her daim hasret çekerken
İnce ince artar kalbimde sızı
Leyla ile doğsun seher yıldızı
Dağılsın hüznler bitsin bu gece

Işıl Yavaş

İKİ YÜZÜ

Bir aynadır yansıyan yüzümüz
Bulutludur bazen yürek
Desem ki yağmur yağacak birazdan
Islanacak içimizin terası

Tutkunluk dediğin nedir ki?
Bir büyüsün hele
Görsün şu dünyanın çileli yanını
Güneş her zaman aynı ısıtmaz ki

Doğanın yüzünü tanımalısın önce
Gündüz bir başka, gece bir başkadır
Bir yerde sessizlik varken
Diğeri Pazar yeri gibidir

Gel dinle beni, düşünceni zorla biraz
Şimdi bir başka bakıyorsun yüzüme
Bir başka alemdesin sanki
Ama bir şey de var ki, iki yüzlüdür dünya.

Sadullah Kocakurt

NEREDEDİR

Dudakları dualarla yüklenmiş titrer durur
Medet beklerken o binlerce ölgün bedenler
Ağlaşıyorlar işte, ne kadar varsa hüznü sözçükler
Yürek kapıları ne yapsın ki, ne yapsın ki çarpıp durur eşikler

Biter sanma, durmaz görünüyor artık bu acılar
Sevinçler, yaşanmayalı çok oldu buralarda bilesin
Bu yüzdendir işte, bu yüzdendir titrer dudaklar
Binlerce dua düşerken toprağa, hüznülenir ağaçlar

Cehennem mi sandın, süresi dolunca gidecek
Sabrın bir zerresi bile yok ki, dayanacak
Seven acı verirmiş, belki de sonunu güzel getirecek
Güzellik düşmez ki yaşam aynana, titresin şu dudaklar

Ne ben, ne sen, ne de ötekiler
Bilebilir misiniz ki, güneş yine doğacaktır yarın?
Zaman nasıl da kandırmış sizi, uyanmışınız günlerdir
Ya yarın, yatıp da kaldınız diyelim, uyanmadığınız gündür o gün

Yaşadınız, yaşatmadınız hiç kimseye bu evren kimin?
Kimin, şu durmadan akan nehirler, şu bulutlar, şu dağlar
Ne kuşları dinlediniz, ne açan çiçekleri, ne de yağan yağmuru
Anlatmak istediler, bu evren bir aynadır, geçtiniz dinlemeden

Geçtiniz diyorum, bir gölge gibi belki de, bir gölge
Dualar dönmedilerse geri size, dönmedilerse
Bir çarpıklık vardır yaşamınızda, onu da göremediniz
Ve şimdi bükük boynunuzla, nerededir, nerededir o caka satan tavrınız?

BİR ADIM İLERİDE OLANLAR

Ezan okunmadan önce camide bulunup namaz vaktini beklemeyi bile ödüllendiren bir dine inanmışlığın nimetlerinden çoğu zaman yararlanamıyoruz, evden çıktığımda ezan okunmaya başlanmıştı!

Cuma namazını kılmak istediğim cami mıntıkasına vardığımda, yakınlarda park edecek yerlerin hepsi dolmuştu, zorunlu olarak camiden uzak bir yere, bulduğuma şükrederek arabamı park ettim.

Olacak ya, bazen vaktinden birkaç dakika sonra okunan Cuma ezanı bu sefer bir dakika önce okunmaya başlanmıştı. Önce, ezan bitene kadar vakit girmiş olacağından, en azından namaza zararı yok diye düşündüm, ama benim açımdan iş hiç de öyle olmadı, müezzin aceleci davranarak ezanı çabucak okuyuverdi! Vakti sınırlı olan Cuma namazına geç kalmış birisi olarak, insanlar için bir dakikanın bile ne kadar önemli olduğunu bugün bizzat yaşayarak anlamış oldum!

Hani darda kalındığında, dayanağı olmayan bahaneler üretip sonra da yakınmaya başlayanlar olur ya, ben bahaneye sığınmadım. Benim durumumda olup da bahane üretenlere; "Bahanelere sığınacağına, ezan okunmadan camiye gelseydin ya!" denilmez mi? Ben de içimden, tam da bunu dedim kendime! Gerçekçi olduğunda, bahanelere sığınmaya, mazeretler üretmeye gerek var mı? Bunu çoğumuz biliriz aslında, harbi

olmanın her zaman iyi olduğunu da!

Bugün sanki bir farklılık vardı yaşadıklarımda, belki de dersimi alıyordum. Neden olmasın ki!

Vaktinde yapılmayan iş ve işlemlerin, vaktinde yapılanlar kadar değerinin olmadığını daha iyi anlamam için bir ders almam gerekiyordu belki, ne bileyim! Buraya kadar yaşadıklarımı galiba daha iyi yorumlamaya başlamıştım, çünkü ezan okunmuştu, bense hâlâ camide değildim. Geçerli bir mazeret olur, ona kimse bir şey diyemez, zaten böyle durumlarda, adına ibadet yapılan Allah da illa ki bu yapılacak demiyor ki.

Bilirim, yer olsa bile kapının hemen girişine namaza duranlar her camide çoğu zaman olur, bu yüzden, vakit geçirmemek için caminin ana giriş kapısına değil de arkadaki eklenti kısma yöneldim.

Hiç de zorunluluk olmadığı yani cami içerisinde olmasa da eklenti yapıda yer olduğu halde dışarda, üstü kapalı açık alanda namaz kılanlar vardı. İçeride namaz kılanlarla irtibatlı sayılsalar da bunların en azından görünüşleri hoş değildi. Bunlar yüzünden, diğer geç kalanlar gibi daha dıştan dolaşmak zorunda kaldım. İçeride yer bulabilme imkânı olduğu halde buradakiler, neden sığınmacılar gibi eğreti sergiler üzerinde namaz kılmayı tercih ediyorlardı, işte bunu anlayamadım, çıkması, dağılıp gidilmesi kolay ol-

sun diye mi? Bilemedim!

Camiye açılan arada bir kapı olsa da son cemaat mahalli denilemeyecek eklenti kısma, arka yan kapıdan girdim nihayet. Ortada acayip bir saf tutuş şekli vardı. En önde bir safta, bir de en arkada gelişigüzel saf tutan insanlar namaz kılıyorlardı. Bu iki safın arasına, en az iki, biraz sıkı durulsa üç saf daha sığabilecek bir boş alan vardı, diğer boşluklarla beraber bu da nereden bakılsa seksen, yüz kişi demektir. Bu duruma göre geç gelenler, yer bulmada zorlanarak cezalandırılmış değil de cezalanmış gibilerdi. Bilemem! Her zamanki gibi caminin içi de bundan farklı değildi, aradaki boşluklar doldurulup namaza durulsa, caminin içi, nerede ki iki saf daha cemaat alırdı. Bu, belki her zaman böyle oluyordur ama bugün geç kaldım ya, her şey sanki benim için yapılmış gibi geliyordu. Hâlbuki olur mu öyle şey?

Kapı girişindeki dar bir koridor gibi olan bu yerin hemen sağ tarafında daha geniş bir alanın da yarısı boştu. Bulduğum boş yere namaza dursam, benim gibi sonradan gelenler içeri bile giremeyeceklerdi. O geniş boşluğa geçmek için en arkada namaz kılanların önünden geçilmesi gerekiyordu, bu yüzden, namaz kılanların önünden geçmeyenlerin işi bir hayli zordu. Bunların selam vermesini bekleseler, imam hutbeye çıkacak, sünnet namazı kılamayacaklar, beklemeyip geçseler, en arkada namaz kılanlar geçiş yolunu kesmiş oldukları için onların önlerinden geçmiş olacaklardı. Herhalde bu yüzden bazıları dikilip bekliyorlardı. Bu durumda bekleyenler, namaz kılan bir kişinin önünden geçilmeyecek mesafenin, onun secde edebileceği kadar bir aralık olduğunu bilmiyor olabilirlerdi. Ben, geçmek zorundaydım, çünkü arkadan hâlâ gelenler vardı, hem onlara imkân vermek gerekirdi hem de beni tanıyıp da takip edenler olabilir ve ben geçtim. İleride bir yerde namaza durdum, belki o bekleyenlere bir faydası dokunmuştur, anlaşılıp anlaşılmadığını bilemem.

Namaza durdum durmasına da bir an sec-

de edeceğim yere yakın bir yerde bir çikolata kabuğu gözüme ilişiverdi. Yapacak bir şey yoktu, namazdaydım, namazda olmanın gereği, onunla ilgilenmeyi sonraya bıraktım.

Cuma'nın ilk sünnetini, iç ezana başlanılmadan kıldım, önemli olan da bu idi. Sonradan gelen cemaat, yer açıldığından değil kendince yerleşirken, müezzin de iç ezanını okumaya başladı. Merkezden Cuma ezanını okuyan kişinin aksine, daha uzun bir zaman aralığında iç ezanı okundu. Böyle mi olmalıydı? Cuma'ya yetişmeleri için Cuma ezanının yani minareden okunan ezanın biraz uzun soluklu okunması uygun görülmüş, bugüne kadarki uygulamada hep de bu düşünceden hareket edilmiştir. Fakat diğer, içeride okunan iç ezanı için aynı durum söz konusu değildir. Belki onların da bir bildikleri ya da bilmedikleri vardır, yoksa bunlar herhalde bana nispet olsun diye yapılmamıştır mutlaka.

Sünnet namazı kıldığımdan beri çikolata kabuğu sürekli gözüme bakıyor ya da benim gözüm ona takılıyordu. Bir taraftan da: "Kabuğun orada olmasında asla kasıt olamaz, birisi düşürmüştür, cami cemaati, camilerin temizliğine dikkat ederler, orası Allah'ın evi bilinir çünkü." yorumuyla cebelleşiyordum. Ben onunla ilgilenmeyi hep sonraya bırakıyordum ama sorun beni bir türlü terk etmiyordu, buna bir an önce çare bulmam ve sorunu zihnimden silmem gerekiyordu; etrafa bakındım, ön tarafta bir elektrikli süpürge gördüm. Nihayet kendimce bir çözüm bulmuştum; farz namazı kılmaya kalkınca, çikolata kabuğunu alıp süpürgecin yakınına bırakmayı, sonra da camiden çıkarken bıraktığım yerden alıp çöpe atmayı planladım.

Başta aklıma gelmedi, hâlbuki çocukluğumdan beri bilirim, bir şeyler atmak bir tarafa, cami içerisinde şayet kazara çerçöp cinsinden bir şeyler düşürülenler olursa, görenler, alınmasını bir başkasından beklemeden derhal onları alır, atacak yer arama gereği duymadan ceplerine koyarlardı. Çünkü bu tür şeylerden caminin arındırılmasın-

da çok büyük sevabın olduğunu bilirlerdi. Üstelik camiler Allah'ın evi yani "beytullah" olarak bilinirdi, o mekânları pırıl pırıl temiz tutmak cemaate düşerdi. Bense büyüklerimin izinden gitmek yerine çikolata kabuğunu atacak yer arıyordum. Bir taraftan hutbeyi dinlemeye, dikkatimi oraya bağlamaya çalışıyor, diğer taraftan da kafamın içinde dolaşıp duran; "Bunu buradan almak daha çok da bana düşer, en yakınında ben varım!" fikrimi bastırmaya çalışıyordum.

Nihayet kararımı verdim, planladığım gibi yapacaktım. Kulağım hocanın hutbesinde,

fakat gözlerim çikolata kabuğunda hutbeyi dinledim.

Hutbe bitti, farz namaz için kamet edilmeye başlandı ki, ben hâlâ kabuğu alıp süpürgeyin yanına bırakmayı, hatta orada unutsam bile görevli süpürgeyi kullanırken kabuğu göreceğini düşünüyordum. Ben bu kurgu içerisinde, tam da namaz için ayağa kalkıyorken, yakalamış olduğum büyük bir fırsatı kaçırdım, yanımda duran on beş- on altı yaşlarındaki genç, çikolata kabuğunu yerden alıp cebine koymuştu bile!

Picasso

Hasan Hüseyin Esentepe

RUBAİLER

Verici olmak güzelliştir, paylaşmak istenirse kolay;
Sevgiyi çoğaltacaklar önce, sevgiyle başlayacaklar bu yola.
Yıldızlar ne kadar parlak olsa da, güneştir tek kaynak,
Ve o kaynakla sürer hayat, dönüp dururken şu evren.

Yoksulluğu var, düşünecek bütün geceler,
Umut perdesidir, açılmayı bekler bir gün.
Yağan yağmur gibidir mutluluk, mutludur yağarsa toprak,
İnsan için de böyledir, sabır varsa vardır beklemek.

Sahnede bir oyun, ama oyuncu yok ortada,
Nasıl olacak derken, bir ses koşar kenardan.
Sonra bir ses daha, ardından ötekiler,
Derken kapanır perde, yükselir sessizlikten sesler.

ÖLÜLER ÜŞÜMEZMİŞ

Kış gelmiştir artık
Çoktan çürüdü bile yapraklar
Ağaçlar çıplakken ben giyinmişim sıkıca
Kim üşür şimdi, bilinmez ki?

İçimde garip bir duygu yine
Ölüm düşer usuma, nedense şu kış günü
Gidenler, nice canlar vardı şu yeryüzünde
Hangisinin ismi kaldı, hangisi yaşar ki?

Kış gelmiştir artık
Her rüzgarda ürperen ben, bir de dışarı
Saçak altlarında parıldayan gözlerle çoğalır birden
Yarısı sessizdir tütmeyen tüm bacaların

Ölüler üşümezmiş hiç
Öyle söylerdi yaşlı dedem
Ve ben bir söz etmiştim o zaman
Üşümüyorum, demek ki çok uzağımdadır ölüm.

Cemal Əsədullaqızı
(Azerbaycan)

BEN İŞTE BUYUM

Şimdi dünyanın ortasında
Günahlarım dar ağacım,
Onca gözler üzerimdeyken
Acım tatlı gibidir, düşüncemin yollarındayım.

Sünbül saçlarım halat olmuş şimdi
Asın günahlarımı, asın hemen
Haykıran ahlarım
Durun demeden, yüzünüze gülümsemeden.

Bu titiz dünyanın,
Bana işkencesi ne ki?
Ağzı göçebelerin
Düşüncesi ne ki?

Sevginin özü bana karşıyken
Bu karanlık yanı reva görmez,
Yer-Gök buna göz yumsa da,
Tanrı bunu hiç bağışlamaz.

Şimdi dünyanın ortasında
Günahlarım dar ağacım
Ne derse desinler diyorum artık
Ne düşünürlerse, ben işte buyum.

Yalçın Yücel

SENİ DÜŞÜNMEK

Bir güne koyamam ki seni
Bir günde gülümsetemem ki
Onca yükler yüklenmişken üstüne
Onca acılar, hüzünler
Nasıl sığarsın ki, bir güne öğretmenim

Kara önlüğü giydiğim o ilk gündü
Hatırlıyorum, kapıdan uğurlamıştı anam
Ve çamur yollarını geçerek
Ve korku büyüterek içimde
O kapıdan girmiştin, yırtık ayakkabılarımdan utanarak

Sanıyordum ki kızacaksın
Gölgen düşecek üstüme
Ve yanıldığımı anladığım
Sınıfa girdiğinde
O güleç yüzünle

Ne günlerdi o günler
Dertleşmek isterdim yanına gelerek
Duydum ki ayrılmışsın bu yaşamdan
Mezar taşın varmış yalnızca
Yaptıramamışlar belli ki

Hatırlıyorum
Yamalı bir elbisen vardı, lacivert
Onu giyerdin her gün
Benim yırtık ayakkabılarım gibi

Şimdi ben de bir öğretmenim
Doğuda, yoksul bir köyde işte
Fakat çocuklar vardır, gözleri ıslıl ıslıl
Yürekleri senin yüreğin gibi zengin
Ve birlikte süslüyoruz zamanı, Atatürk'ü konuşurken

Nasıl koyarım seni bir güne şimdi
Nasıl sığdırırım o günün içine
Sevgin yüce dağları aşmışken
Geçmişken ulu nehirleri
Seni bir günle değil, günlerle kucaklarım.

Picasso

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

Ahmet Muhip Dıranas

ŞEHRİN ÜSTÜNDEN GEÇEN BULUTLAR

Bakıp imreniyorum akınına
Şehrin üstünden geçen bulutların.
Belki gidiyorlardır yakınına
Rüyanızı kuşatan hudutların.

Evler, ağaçlar, sular, ben ve bu an
Sanki bulutlarla bir, akıyoruz;
Onların hevesine uyaraktan
Cenup ufuklarına bakıyoruz.

Bir de hafif olsaydık bir rüzgardan,
Yer alsaydık şu bulut kervanında,
Güzel'e ve Yeni'ye doğru koşan
Bu sonsuz gidişin bir yanında;

Dağlara, denizlere, ovalara
Uzansaydık yağarak iplik iplik,
Tohumları susamış tarlalara
Bahar, gölge ve yağmur götürseydik.

Bakıp imreniyorum akınına
Şehrin üstünden uçan bulutların.
Gidiyor, gidiyorlar yakınına
Rüyamızı kuşatan hudutların.